

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

2010 JÚNIUS

TOMBOLÓ TERMÉSZET TURÁN

Fotó: Pálincás Ildikó

Fotó: Nagy Roland

Május és június hónapokban közvetlenül is megtapasztalhattuk Petőfi gondolatainak igazságát: „Azért a víz az úr!” Az „égi áldás” különböző természeti megnyilvánulásait többen lencsevégre kapták. A Turán egyelőre még ritkaságnak számító tölcsérszerű légörvény, a tuba földet érésakor tornádóvá alakul, melynek pusztító ereje leginkább Amerikában ismeretes. A turai földet nem ért tubajelenséget Nagy Roland fotózta, felvételei a www.idokep.hu oldalon is megtalálhatók. Címlapunkon a naplemente fényjátéka romantikusan tükröződik a megtelt Galgában, de a realitás viszont anyagiakban mérhető és lelkiekben mérhetetlen, melyről Pálincás Ildikó képriportját és Szendrei Ferenc polgármesterrel készített interjút olvashatják. Palya János plébános pedig az Isten alkotta természethez való viszonyunkat fejtegeti. S vajon a folytatásban milyen nyár vár ránk?

A TARTALOMBÓL

- ▶ Csikszentimre és Tura együttműködési megállapodása
- ▶ Az árvízről polgármesteri szemmel ▶ Átmeneti ügyintézés-változás a polgármesteri hivatalban
  - ▶ Az ebtartás törvényi változásairól ▶ 20 éves a Vigyázó Kör
  - ▶ Készülőben a Tosko portréfilm ▶ Váci Egyházmegyei Találkozó programja
  - ▶ Trianoni megemlékezés ▶ A pedagógusokat köszöntjük ▶ Elhunyt Diós István
  - ▶ „Kihívás napja” turai módra ▶ Leltár a könyvtárban

Tájékoztató a Képviselő-testület üléséről

A május 5-i rendkívüli ülésen először a „Városháza akadálymentesítése Turán” című pályázat közbeszerzési eljárásáról volt szó. A Bírálóbizottság javaslatát Tóth István ismertette, mely szerint egyhangúan az eljárás nyertes ajánlattevőjének a PALOBAN-BAU Kft-t határozták meg. Az elbírálási szempontok szerint az ajánlattevő adta a legelőnyösebb érvényes ajánlatot, s mind pénzügyi-gazdasági, mind műszaki szakmai szempontból alkalmas a szerződés teljesítésére. A Képviselő-testület elfogadta a javaslatot.

A Képviselő-testület tudomásul vette, hogy „A szociális szolgáltatásszervezés minőségjavítása az aszódi kistérségben” című KMOP pályázat a Regionális Operatív Programok Irányító Hatóság vezetője feltételekkel, legfeljebb 343.569.009,- Ft csökkentett összköltséggel történő támogatásra ítélte.

A Képviselő-testület egyhangúan elfogadta a Csíkszentimre testvértelepüléssel – egy általuk benyújtandó pályázat kapcsán – kötendő együttműködési megállapodást, melynek célja: a kulturális, gazdasági és társadalmi élet fejlesztése, élénkítése a két település között. A testület felhatalmazta Szendrei Ferenc polgármestert az együttműködési megállapodás aláírására.

Együttműködési megállapodás

Amely létrejött Csíkszentimre település, képviselője Kencse Előd polgármester és Tura város, képviselője Szendrei Ferenc polgármester között.

Mindkét fél kinyilvánítja együttműködési szándékát, remélve, hogy ez az együttműködés olyan kapcsolatot teremt, melynek célja a kulturális, gazdasági és társadalmi élet fejlesztése és élénkítése a két település között.

Az együttműködés célja:

Kölcsönös tapasztalatcserék az oktatás, a kultúra, a sport és a turisztika területén. Különböző intézmények közötti kapcsolattartás (gazdasági, társadalmi intézmények, civil szervezetek).

Szakemberek tapasztalatcseréjének megszervezése az együttműködés minden terén. Együttműködés a gazdaság, az oktatás és a képzés területén az infrastruktúra és a környezetvédelem fejlesztésének figyelembevételével.

Részvétel egymás kulturális, oktatási és gazdasági rendezvényein.

Jelen együttműködési megállapodás két-két eredeti példányban magyar nyelven készült.

Kencse Előd
polgármester

Szendrei Ferenc
polgármester

A munkaterv szerinti, május 26-i ülésen először a Tura Városi Sport Klub tevékenységéről Horák Mária ügyvezető adott tájékoztatást. A klubnak 193 fő aktív labdarúgója van, melyből 165 fő MLSZ versenyigazolvánnyal rendelkezik. A többi 28 fő az óvodás korosztály azon része, akik koruknál fogva még nem igazolhatóak, valamint az öregfiúk csapata, akik az MLSZ versenyrendszerén kívüli bajnokságban szerepelnek. A felnőtt csapat az NB.III. Mátra csoportjában szerepel. Az ügyvezető hangsúlyozta: „*hogy ha a színvonalat tartani akarjuk, akkor növelni kell az anyagi támogatás mértékét további szponzorok bevonásával. Ugyanakkor változásra is szükség van, kell egy hatékonyabban működő elnökség.*” Tóth-Máté Imre megerősítette, hogy óriási az érdeklődés a gyerekek

részéről, nagyon komoly igény van a focira. Szendrei Ferenc megköszönte Horák Mária beszámolóját és a sportba fektetett sok-sok munkáját, anyagi támogatását.

Ezt követően az óvodai vezetők beszámolóját hallgatták meg a képviselők. A 129 fő gyermeklétszámmal dolgozó Kastélykert Óvoda tevékenysége kapcsán Gólya Istvánné óvodavezető elismerően nyilatkozott a tornaterem építéséről, melynek szeptember 30-ig kell elkészülni. Úgy szervezik a működést, hogy az építkezés a legkisebb zavart okozza a gyermekek ellátásában. Elmondta, hogy szükség lenne az épület átfogó felújítására és a nyílászárók cseréjére is. Meg kell oldani az udvari játékok folyamatos karbantartását, az udvar locsolását és az épület előtt a személygépkocsik parkolását.

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde gyermek létszáma 150 fő óvodás és 12 fő bölcsődés. Szilágyi Józsefné igazgató elmondta, hogy eredményes pályázat született az udvari játszótéri eszközeinek átalakítására és színvonalasan valósult meg a felújítás. Jól működik az óvoda tárgyi feltételeinek javítására létrehozott Alapítvány, a hiányzó eszközök a következő időszakban beszerzésre kerülnek. A szülők segítik és támogatják a tárgyi feltételek javítását. Fontos lenne a főépület használaton kívüli kazánké-

ményének megerősítése, a szomszéd felé térhatároló felépítése, a főépület teraszának burkolása. Az óvoda nyitott a testi, értelmi, érzékszervi sérüléssel, szociális hátránnyal küzdő gyermekek befogadására, nevelésére. Az igazgató asszony beszámolt a baba-mama klub beindításáról is.

A képviselők mindhárom beszámolót elfogadták és külön megköszönték az óvodai dolgozók munkáját. Mindkét óvoda esetében, de a többi intézménynél is szükségesnek tartják az érintésvédelmi felülvizsgálat elvégzését.

A Központi Orvosi Ügyelet működéséről Dr. Vészi Zsuzsa, a koordinációért felelős háziorvos adott tájékoztatást. Az ügyelet által ellátott betegek száma 2008. januárban 7461 fő volt, míg 2009. januárban 8424 fő.

Ezer fővel nőtt az ellátott betegek száma, melynél 70%-a ambuláns, 30%-a hívásból állt. A települések ellátási létszámának aránya nem változott, csupán a hívásban növekedett Dány aránya 14%-ról 22%-ra. Az ügyelet zökkenőmentesen, különösebb fennakadások és ellentétek nélkül működött az elmúlt időszakban. Az emberek panaszai sok esetben nem a háziorvosukhoz fordulnak, hanem az ügyelethez. A sok indokolatlan, akár több hetes panaszukkal ügyeleten jelentkező beteg hátráltatja az orvost a valóban sürgős betegek ellátásában. „*A másik nagy probléma az emberek követelőző, agresszív, kulturálatlan viselkedése. A majdnem írástudatlan beteg és hasonló minőségű hozzátartozója ordítva akarja megszabni, hogy az egészségügyi dolgozó mit csináljon, mert ő 'tud-*

ja a jogait'. Naponta történik ilyen eset." Pálinkás Ildikó szorgalmazta a telefonos bejelentkezés rendszeressé tételét és a munkába járó páciensek számára a rendelési idő módosítását.

Új utak elnevezéséről is tárgyaltak a képviselők. A Kenderföldi telkek két új utcájának és a hévízi úton lévő benzinkút melletti útnak, pontosabban leendő útnak a nevről döntött a testület. A Településfejlesztési Bizottság javaslatára az előbbi kettő Turul, illetve Emese, a harmadik utcanév pedig Attila lesz.

Módosította, illetve kiegészítette a testület a Szervezeti és Működési Szabályzatot a belső ellenőrzést végzők jogállásának és feladatainak meghatározásával. Rögzítésre került a belső ellenőrzési vezető és a jegyző belsőellenőrzési feladata is. Módosította a testület az Idősekért Turán Közalapítvány Alapító okiratának a közalapítvány képviseletére vonatkozó részét. A „Városi térfigyelő rendszer Turán” című pályázaton elnyert támogatási összeg maradványáról, 75eFt-ról le kellett mondani, melyhez a testület határozata volt szükséges.

Az egyebekben Szendrei Ferenc polgármester tájékoztatást adott termőföld vásárlási lehetőségekről, a Hevesy úti iskolaépület ablakfelújításának szükségességéről, valamint arról,

hogy településünk kapott egy életnagyságú huszár szobrot. Az előzményekről annyit kell tudni, hogy a Március 15.-i központi ünnepi programsorozat részeként huszárszobor-kiállítás került bemutatásra. A szervezők szándéka volt, hogy a köztéri kiállítást követően a szobrok egész évben megtekinthetők legyenek más településeken. Ennek érdekében felhívást tettek közzé a történelmi kötődésű vagy a huszár hagyományörzés terén kiemelkedő munkát végző magyar és határon túli településeknek a 18 életnagyságú huszárszobor tartós kiállítására. „A felhívásra 21 település jelentkezett. A háromtagú szakértő zsűri döntése alapján az alábbi települések, szervezetek kaptak lehetőséget egy-egy, a településhez, szervezethez kötődő huszárszobor tartós kiállítására: Tápióbicske, a keszthelyi Helikon Kastélymúzeum, Szolnok, Mogyoród, Sümeg, a nyíregyházi Magyar Huszár Alapítvány, a Magyar Honvédség Támogató Dandár (Budapest), Kápolna, Abda, a Pákozdi Katonai Emlékpark, Sepsiszentgyörgy, a kisújszállási Nagykun Nádor Huszár Bandérium, Komárom, Isaszeg, Székelyudvarhely, a Fóti Károlyiak Alapítvány, Szeghalom és Tura.”

Kuti J.

VALAMIT VISZ A VÍZ...

SZENDREI FERENC POLGÁRMESTER AZ ÁR-ÉS BELVÍZVÉDEKEZÉSRŐL

Az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb árhulláma vonult le a Galgán május közepén. Hasonlóra legutóbb 2002-ben, és azt megelőzően, 1999-ben volt példa. A gátak állták a sarat, de alig két héttel később újra eleredt az eső -és újabb árhullám jött. Ezúttal azonban már nem az ár, hanem a belvíz okozott súlyos gondokat. Csak a védekezés költségei meghaladják a 10 millió forintot. És akkor még nem beszéltünk a házakban, kertekben és a lelkekben keletkezett károkról.

– Mennyit aludt az elmúlt hetekben?

– Hát, őszintén bevallva nem sokat, de ezzel jónéhányan vagyunk így, akik részt vettünk a védekezési munkákban. Nekik ezúton is köszönöm a segítségét.

– Kezdjük az elején – május 16-án.

– A hatalmas mennyiségű csapadékból már tudtuk, gondok lehetnek... 10 ezer homokzsákot rendeltünk. A vízszint folyamatosan emelkedett. 16-án délután öt-kor rendeltem el a másodfokú árvízvédelmi készültséget (a mindenkori polgármester egyben a polgári védelem parancsnoka – szerk.). Ez konkrétan azt jelentette, hogy a nap 24 órájában volt őrszolgálat és a galgamácsei hivatalos mérőpont vízállását folyamatosan jelentették az illetékes vízügyi hatóságnak. Folyamatosan homokzsákoltunk, szivattyúztunk (kölcsonszivattyúkkal is, köszönet Sára Péternek és Greguss Zoltánnak, valamint az önkéntes tűzoltóknak). Ekkor le is kellett zárni a Hatvan

felé vezető főutat. A legnagyobb gondot a Kis Galgából visszafelé folyó víz okozta, ez néhány kertet el is öntött. A házakat azonban nem fenyegette veszély. Már ekkor sokan segítettek a védekezést, ami 5 napig tartott. Ennek költsége közel 2,5 millió forint volt. Azért, hogy a hasonló helyzeteket megelőzzük, fontolgatjuk, hogy ha lehetőségeink engedik, zsilipet építtetünk a Kis Galgára

– És szinte alig vonult le ez az árhullám, jött június elseje.

– Igen. És az árvíz mellett a belvíz... Harmadfokú belvívészeti készültséget kellett elrendelni. A hirtelen lezúduló extrém mennyiségű eső a Kossuth Lajos utcában okozta a legnagyobb gondot, de jelentős problémák voltak az Iskola, a Délbáb, a Tüzér, az Aradi, az Arany János utcákban, az egész Alsókert településrészen és az Alsóerdősoron. A felsorolást persze folytathatnám, hiszen olyan helyen

is megteltek a pincék, ahol ez korábban szinte sosem fordult elő. A fő problémát az okozta, hogy a vízgyűjtő árkok nem tudtak megbirkózni ennyi csapadékkal. Turán 3 fő gyűjtőárk van: az Ady Endre, a Szent István úti és a Kossuth Lajos utcai. Ez utóbbiban egy tömbben jelenik meg a temető környékéről a Park utcából, a Zsámboki útról és a Délbáb utcai gyűjtőárokból lezúduló víz. A mostani hihetetlen mennyiségű csapadékot egyszerűen lehetetlen a jelenlegi műszaki körülmények között elvezetni. Ilyen szélsőségekre sehol nem lehet felkészülni.

– Hogyan tudták mégis kezelni a kialakult veszélyhelyzetet?

– A Kossuth utca közepe táján betettünk még egy nagy átereszt keresztbe – egy ilyen átereszt már volt. Lényegében ez mentette meg a városrészt a még nagyobb károktól. Ezt már hétfőn elhelyeztük, a hétvégi esőzések után, a meteorológiai előrejelzések ismeretében. Igyekeztünk felkészülni. Megnyitottuk a tartalék vízvezető szakaszokat is. Június 1-től pedig rendkívüli munkát végeztek a védekezésben résztvevők. Tűzoltók, polgárőrök, lakók, pártok képviselői, sőt kivezényelt rabok együtt igyekeztek menteni a menthetőt. Senkit nem szeretnék kihagyni, ►►

rengetegen segítettek a munkát. A környéken élők közül sokan üdítőről, kávéról, harapnivalóról gondoskodtak. (Az ellátás persze központilag is biztosított volt. Ezt az önkormányzat szervezte. szerk). Folyamatosan szivattyúztak, ahol kellett, felszedték a bejárókat, hogy gyorsabban elvezethessék a vizet, megtöltötték a homokzsákokat. Megtettük, ami lehetséges volt...

– Ezt igazolja az is, hogy beszéltem a helyszínen Simon Zoltánnal, a Vízügyi Igazgatóság területi illetékesével, aki azt mondta, hogy a kialakult súlyos helyzet miatt személyesen tájékozódott Turán, de már csak azt tudta megállapítani, hogy minden beavatkozás indokolt és szakszerű volt. Ennél többet ebben a rendkívüli helyzetben szerintem sem nem lehetett tenni. Az érintett városrész lakói mégis – érthető módon – elkeseredettek. Otthonok váltak lakhatatlanná, állatok pusztultak el, veteményesek mentek tönkre. És a lelki terhek sem elhanyagolhatóak...

– Sajnos 4 házban rendkívül súlyos károk keletkeztek... a Kossuth utcából egy idős nénit kellett kitelepíteni, az Arany János utcából 2 családot. Az egyik ingatlant már biztosan le kell bontani. Emellett az Iskola úton egy lakatlan ház is veszélyessé vált. De szinte mindenütt mezőgazdasági károk, elöntött pincék, ázott falak...

– Számíthatnak-e valamiféle kártérítésre az érintettek?

– Sajnos sokaknak biztosításuk sem volt, vagy akinek volt, nem vonatkozott belvízkárookra. Az önkormányzat persze igyekszik segíteni, de pénzünk erre nekünk sincs – így gépekkel és munkával támogatjuk az ottélőket. Keressük a megoldást. Hamarosan szakemberek segítségével járjuk be a területet, hogy kidolgozhassuk a terveket, hogyan előzhető meg egy újabb hasonló katasztrófa – és figyeljük a pályázati lehetőségeket is.

– Mennyibe került a védekezés az önkormányzatnak, számíthatunk-e arra, hogy az állam megtéríti a költségeket?

– A májusi árvíz, valamint a júniusi ár- és belvíz védekezéseinek költsége összesen meghaladja a 10 millió forintot. Az állam a vis major keretből ennek 70%-át fogja megtéríteni. Egy kormányzati döntés értelmében pedig a június 4. után felmerülő helyreállítási költségek 100%-át fedezik.

– Addig is, amíg végleges megoldás születik, valamit csak tenni kell, hiszen évente előfordul hasonló eset, ha nem is ennyire drámai.

Összefogással álltak a víz útjába, mely nem kímélte sem a termőföldeket, sem a lakóházakat, sem a pincéket

– Igen. Bár a kerteken át ennyi víz még sosem jött. A Délbáb utcai árok sodrása jelenleg lezárja a Kossuth út felől érkező víz útját. Alapvetően ez okozza a problémát.

– A lakók azt mondják, ezt már korábban jelezték.

– Igen, ahogyan mi is. Hiszen azt tudni kell, hogy a Kossuth utca a Magyar Állam tulajdona. Az út, az útpadka és az árok is. Kezelője pedig a Pest Megyei Állami Közútkezelő Kht. A vízelvezetés is hozzájuk tartozik. Az ott lakók problémája az egész önkormányzat problémája. A gondot többször jeleztük az illetékeseknek. Egyelőre érdemi válasz nélkül. Éppen ezért, az önkormányzat most azt fontolgatja, hogy a kialakult helyzet miatt benyújtja kárigényét a Közútkezelő felé,

mivel álláspontunk szerint a kialakult helyzet nagymértékben annak a következménye, hogy a többszöri kérésünk ellenére sem tett eleget az út kezelője a kötelezettségeinek.

– A helyzet mégsem maradhat így, saját hatáskörben az önkormányzat mit tud tenni?

– Az érintett útszakaszt az önkormányzat évek óta tisztítja és karbantartja. Nem kötelezően ugyan, de saját érdekében, saját pénzből. Hiszen tudjuk, hogy ez egy különösen fontos, rendkívül problémás útszakasz. Emellett rendszeresen markoljuk és felhívjuk az ott lakók figyelmét az áttereszék tisztítására. Problémát jelent, hogy a Kossuth út lefolyástalan, sőt úgynevezett kontrás szakaszok is vannak, tehát helyenként visszafelé folyik

megjelenő belvíz elvezetését. Nem megoldás az sem, ha a csatornába vezetik a vizet, ahogyan ezt sokan most is tették. Más megoldást kell találni, mert ezzel csak a településnek okozunk újabb kezelhetetlen problémákat. A régi öregek még biztosan emlékeznek arra, hogy a kertekben is voltak vízvezető árkok. Kertről kertre vezetve le a vizet. Ez mára megszűnt. Minden négyzetcentimétert kihasználnak a természetéshez, vagy már be is építették az árkok helyét. Ezt vissza kellene állítani. Olyanok is vannak, akik szándékosan, vagy éppen csak jobb megoldás híján a szomszéd földjére vezetik a vizet, vagy betemetik az árkot, úgy feltöltik az ingatlan előtt, hogy onnan lefolyik a mellette lévőre. Egy kicsit talán jobban kellene figyelnünk egymásra – az élet minden területén.

Pálinkás Ildikó

Idézetek az IWIW internetes közösségi oldal Tura fórumából

„Sajnos, mifelénk is nagy a gond, a kertekben a vetemény teljesen odalett, ezen mondjuk tútésszük magunkat, mert mi mást tehetnénk. Viszont most már a kút körül hatalmas gödör tátong, süllyed az udvarunk, a szennyvízszaknában a motor ötpercenként bekapcsol, mert valahonnan befolyik a talajvíz, a vízóraakna is hamarosan megtelik, már csak azért imádkozunk – és szivattyúzzuk a vizet –, hogy a házba ne folyjon be. Persze, vannak sokan nehezebb helyzetben, de én sem tudok már aludni napok óta, bocs, hogy panaszkodom”

„mi most végeztünk az alsóerdő sorral. köszönjük a tűzoltók és az emberek állhatatos segítőkész munkáját. le a kalappal fiúk. kitartást a galgához. köszönjük.”

„Sajnos most nagy a baj minden fele. 11 kor jöttünk haza Herédéről, mert ott is hatalmas az ár és segíteni kellett. Hamarosan a Galgára megyünk ki segíteni állítólag nagyobb ár jön mint 2 hete. Reméljük már vége lesz!”

„igen. végeztünk. de az a baj hogy ahol éjjel kiszivattyúzták a vizet megint vissza jött de kb:1.5-M-rel lentebb van. a házaknak ez már jobb.”

Fotó: Pálinkás Ildikó és Nagy Roland

a víz. A végleges és megnyugtató megoldást azonban a kastély kanyarból közvetlenül az alsóréti árokba történő bekötés jelentené. Az önkormányzat már szakértők bevonásával dolgozik a megoldáson. Ehhez persze még a forrásokot is meg kell majd találni.

– Sokan azt mondják, ezek az említett kotrások nem hozták a kívánt eredményt. És a színtezés sem megfelelő a település több részén, hiszen nincs meg a folyamatos lejtés. A lakosság egyéni „akciói” helyett talán komplex műszaki megoldás kellene az önkormányzat részéről.

– A kotrások csak a gyors megoldást szolgálták, hogy valamit enyhítsenek a helyzeten. De tudomásul kell venni, hogy az árkok mélységét meghatározzák a lakóingatlanokhoz történt közműbeköté-

sek. A közművek a kotrás mélységét is korlátozzák. Végleges megoldást az jelentene, ahogy már mondtam, ha a Kastély sarkától egy burkolt árokban el tudnánk vezetni a vizet közvetlenül az Alsóréti keresztülszelő árokba. Amit szintén szélesíteni kell – úgy a háromszorosára. Ez nem kis munka lesz – és még bizonyos tulajdonviszonyokat is rendezni kell hozzá, valamint elő kell teremteni a pénzügyi forrásokat is. Az új vízvezetési rendszer pedig már kizárólag az önkormányzat tulajdonában lesz. Ha nem is ennyire extrém módon, de sok más helyen is probléma a vízvezetés. Hangsúlyozni kell, hogy hiába teszünk meg mindent, a lakók együttműködése nélkül kérdéses az eredmény. Elsősorban is tisztítani kell az átereszeket. Meg kell oldani a kertekben

**Tura Város Önkormányzata,
az érintett területek lakói
és a Turai Hírlap
szerkesztősége köszönetet mond
a védekezésben nyújtott
önzetlen segítségért.**

- ▶ Aszód Galga Polgárőr Egyesület
- ▶ Aszódi Rendőrőrs
- ▶ Bagi Polgárőr Egyesület
- ▶ Bácskai Elemér
- ▶ Dunakeszi Városi Polgárőrség
- ▶ Galgamenti Szövetkezet
- ▶ Galgamenti Víziközmű Kft.
- ▶ Gödöllői Rendőrkapitányság
- ▶ Gödöllő Város Hivatásos
- ▶ Önkormányzati Tűzoltósága
- ▶ Hevesy György Általános Iskola
- ▶ Hivatásos Önkormányzati Tűzoltó-Parancsnokság, Vác
- ▶ Kókai Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- ▶ Kóka Polgárőr Egyesület
- ▶ Kommunál Kft
- ▶ Marcsi Falatozó
- ▶ Maros Ép-Ker
- ▶ Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület, Galgahévíz
- ▶ Pest Megyei Rendőr-Főkapitányság
- ▶ Pékségek: Domoszlai Pékség, H&T és Söpy Pékség
- ▶ Solymár Tűzoltó és Polgárőr Egyesület
- ▶ Szelektív Kft.
- ▶ Szentlőrinc-káta Faluvédő Egyesület
- ▶ Szentmártonkáta Faluvédő Egyesület
- ▶ Tápiószecső Polgárőr Egyesület
- ▶ Tóalmás Polgárőr Egyesület
- ▶ Többsincs Óvoda és Bölcsőde
- ▶ Tura Biztonságáért Polgárőr Egyesület
- ▶ Turai körzeti megbízottak
- ▶ Turai politikai és közéleti szervezetek: Fidesz, Jobbik, Vigyázó Kör
- ▶ Turai Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- ▶ Tura Város Önkormányzata, Városüzemeltetési Csoport
- ▶ Váci Fegyház és Börtön Intézet

**Az érintett területek lakói, és mindazok,
akik munkájukkal segítették
a védekezést.**

Köszönjük

Szeretnénk köszönetet mondani a Galga utca lakói nevében a Polgármester Úrnak, aki első perctől kezdve ott volt a gáton. A hivatali dolgozóknak, a VÜCS-nek, a Polgárőrség és a Tűzoltóság dolgozóinak, mindazoknak, akik a homok szállításában segítettek, a nagy gépeken dolgoztak, egy őstermelőnek, aki kistraktorral hordta be a szűk udvaron keresztül a kertbe a homokot, fiatal terepjárósoknak és quadosoknak is köszönjük az önzetlen segítséget. A Hevesy György Általános Iskola konyhájának köszönjük odaadó munkáját, és azoknak az iskolás gyerekeknek is, akik példamutató munkát végeztek. Nagy szorgalommal fogták a homokzsákokat, lapátolták a homokot. Nagyon jó érzés volt látni őket, mert éreztük, hogy önzetlenül segítettek a bajban a számukra teljesen ismeretlen embereknek. Köszönjük a Többsincs Óvoda és Bölcsőde vezetőjének jól megszervezett munkáját, és ezzel együtt kollektívája segítségét. A H & T Tura Pékség kenyér- és pékáru adományát, egy COOP dolgozónak pedig a pogácsát és az italokat köszönjük.

Sorolhatnánk még hosszú-hosszú ideig azt a sok fiataalt, a doktor urat, a vállalkozókat, nőket-férfiakat, akik munka után jöttek kitartóan és keményen dolgozni. Köszönjük az összefogást, példa értékű volt ahogyan védtek a vízzel szemben bennünket.

Tisztelettel: *a Galga utca lakói*

*Borbélyné, Szabóék, Benkéné, Nyilasék, Szappanosék, Sára János,
Sára István és Sáráné Gizi*

Utat kellett adni a víznek az aszfalt átvágásával

Az ÁNTSZ felhívása

Az ÁNTSZ Gödöllői, Aszódi, Veresegyházi Kistérségi Intézetének Tisztifőorvosa az alábbi intézkedéseket tartja szükségesnek a Turát érintő ár- és belvízhelyzet nyomán kialakult állapotok ismeretében, a járványveszély elhárítása érdekében. Azon ingatlanokon, ahol a lakásban vízóblítéssal WC van, az ürgödörös árnyékszékeket meg kell szüntetni. Ugyanez

vonatkozik azokra az ürgödörös árnyékszékekre is, amelyeket nem használnak. Ahol szükséges az ürgödörös árnyékszékek fenntartása, ott gondoskodni kell a megfelelő kialakításukról (zárt, szigetelt kivételben) és szükség szerinti ürtésükről. A csapadékvizet telken belül kell elvezetni, tilos a csapadékvizet a szennyvízcsatorna hálózatba bekötni.

Európai Uniós támogatásból újul meg Turán a városháza!

Tájékoztatjuk Tisztelt Ügyfeleinket, hogy a KMOP-2009-4-5-3-09. számú, az „Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz” elnevezésű eredményes pályázat következtében megvalósulhat a városháza földszinti irodáinak és ügyfélvárójának teljes akadálymentesítése.

A városháza komplex akadálymentesítéséhez önkormányzatunk 2.534.268 Ft. önrész biztosítása mellett 14.748.301 Ft. vissza nem térítendő támogatásban részesül annak érdekében, hogy megvalósuljon az egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz, ami azt jelenti, hogy a „közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha – az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatóak és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetőek.”

Fenti elveket, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2.§-ában foglaltakat is figyelembe véve – az épített környezet akkor akadálymentes, „ha annak kényelmes, biztonságos és önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy ember csoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.” – kerül a meglévő polgármesteri hivatal földszinti része átalakításra.

Az akadálymentesítés kiindulópontja a különleges igények (fogycatékossággal élő személyek szükségletei) kielégítésének szempontja speciális eszközök, berendezések, műszaki megoldások alkalmazásával. Az épület tervezésénél figyelembe vett használói kör bővül a fogycatékos személyekkel, ugyanakkor ezáltal olyan létesítmények jönnek létre, amelyek más használóknak is kényelmesebbek, biztonságosabbak.

A fogycatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 2007. évi módosítása igen lényeges szemléletbeli változást hozott. Az azt megelőzően előírt, alapvetően a középületekre értelmezhető és elsősorban a mozgássérült személyek szükségleteit szem előtt tartó akadálymentesítési kötelezettséget felváltotta a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtésének kötelezettsége.

A fenti szempontok figyelembevételével kezdődött meg a Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése.

Az átalakítás idejére – mely 2010. május 28-án kezdődött, és várhatóan 2010. augusztus 31-ig fog befejeződni – megváltozik a jelenleg megszokott ügyfélfogadási irodák helye

A polgármesteri hivatal egy elhatárolt részében folyik a felújítási munka, de az ügyfélfogadás kis átszervezéssel zavartalanul működik.

Fotó: Takács Pál

A földszinti 5-ös iroda (szociális iroda), valamint a földszinti 6-os iroda (anyakönyvvezető, gyámhatóság) ideiglenesen az emeleti 15-ös irodában működik.

A földszinti 4-es iroda az emeleti alpolgármesteri irodában intézi a lakosság kereskedelmi, birtokvédelmi ügyeit.

Tájékoztatjuk Tisztelt Ügyfeleinket, hogy az ügyfélfogadási rend az átalakítás idején is változatlan, hétfő és csütörtöki napokon 08.00–16.00 óráig tart.

A földszinti 1-es irodában lévő adóhatósági ügyintézés, a 2-es irodában lévő szabálysértési ügyintézés, a 3-as irodában lévő okmányirodai ügyintézés május-június hónapban zavartalanul működik.

A felújítással, átalakítással kapcsolatos építési munkák következtében szükségessé váló, ügyfélfogadást érintő változásokról folyamatos tájékoztatást nyújtunk a Turai Hírlap hasábjain, és az önkormányzat hivatalos honlapján: www.tura.hu.

Dolányi Róbertné
jegyző

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

LÁTOGATÁS az Ebfarmon

Márciusi számunkban már bemutattuk a Turán is tevékenkedő ebrendészt, Sipos Józsefet. Most az azóta eltelt időszokról, tapasztalatairól kérdeztük otthonában. Együttal alkalmunk nyílt közelről is megtekinteni azt az állatotthon, amit a legszigorúbb ebtartási és egészségügyi előírások szerint épített föl.

Érkezésünk után rögtön egy friss turai élményéről számolt be nekünk József. Az élmény talán nem a legjobb szó; emiatt az „élmény” miatt kellett későbbi időpontra tennünk beszélgetésünket. Az interjú előtti héten ugyanis két olyan kóbor kutyát fogott be Sipos úr Turán, akik olyan rettenetes állapotban voltak, hogy a befogás után már nem sikerült megmenteni az életüket. Az olvasók nyugalmanak megőrzése végett nem közöljük azokat a képeket, amik a befogás és az előzetes ellátás után készültek. Elrettentés végett azonban le kell írunk, hogy a kutyák bőrnagyörve olyan mértékben felhasították az állatok nyakát, hogy a nyelőcső és a légcső gyakorlatilag funkcióját veszítette. Az eset ugyan egy szélsőséges példa, de József szerint rávilágít azokra a problémákra, amik nagyon is jelen vannak a településen. Az ugyanis nyilvánvaló, hogy a kutyáknak volt/van gazdjuk (mivel volt nyakörvük), aki vagy elkergette az ebeket, vagy az eltűnésük egyszerűen nem érdekelte (kutyatartási szokásairól pedig képet kaphatunk az utóbbi néhány mondatból). A gondatlanság, a nemtörődomség és a felelőtlenség alaptulajdonságai számos állattartónak Turán. Ha a gazda úgy érzi, hogy nem tudja eltartani, vagy megfelelő körülmények között tartani az állatot, azt jelezze az ebrendésznek, hogy megfelelő helyet találhassanak a jószágoknak. József szerint az említett két kutya is menthető lett volna, ha korábban érkezik a bejelentés.

Kitértünk az idén márciusban megváltoztatott országos állattartási rendeletről is. Eszerint 4 méternél rövidebb láncon nem lehet tartani a kutyát, valamint 10 m²-nél kisebb alapterületű kennekben sem. A rendelet szerint 2010. december 31-ig

a sorozatszámú oltási könyveknek a cseréje meg kell, hogy történjen. Ezzel az újfajta oltási könyvvel már mindenki találkozhatott, aki a tavaszi időszakban kötelező oltásban részesítette házi kedvencét. A rendelet meghatározza azt is, hogy 2010. július 1-től kötelező azonosítóval ellátni minden befogott állatot; a fajtatiszta kutyáknál ez a tetoválást jelenti, a többi kutyánál egy mikrocsip beültetését. A mikrocsip egy apró szerkezet, amit az állatorvos a kutya bőre alá ültet be. Ez a későbbiekben nagy segítség lehet az ebrendésznek és a gazdának egyaránt. A csip és az azt leolvasó szerkezet segítségével könnyen és gyorsan azonosítani lehet a kutya gazdáját, akivel így már gyorsabban fel lehet venni a kapcsolatot. Csip nélkül akár több napba is beletelhet, amíg a gazda megtalálja és visszaveszi magához az ebet, az addigi tartási költségeket pedig az átvételkor ki kell fizetnie az állatotthon számára.

Beszélgetés során előkerült egy jászfényszaru illegális kutyatelep felszámolásának ügye is. Még márciusban egy spanyol televíziós társaság utazott Magyarországra, hogy leleplezzék az említett kutyatelepet. Az akkori telepen a ebeket embertelen körülmények között tartotta a tulajdonos; többek között elhullott állatok tetemeivel etette őket. A riport hatására a megyei állategészségügyi hatóság határozatban szólította fel a tulajdonost, hogy csökkentse az állatállomány létszámát és az előírásoknak megfelelően tartsa az kutyákat. A rendeletet úgy próbálta kijátszani a tulajdonos, hogy a Jászfényszaru melletti erdőben alakította ki az említett telepet, ahol szintén embertelen körülmények között tartott több mint 30 németjuhász kutyát. Ezen a telepen aztán május végén tartott razziát a Német Juhász Fajtamentő Alapítvány a hatósági főállatorvos és Sipos úr társaságában. Az esetről az RTL Klub Fókusz című műsora is készített riportot; a riport az interneten is megtekinthető az alábbi címen: www.rtlklub.hu/video/90895. A hatósági állatorvos határozata alapján a kutyák felügyeleti jogát Sipos úr kapta, ami azt jelenti, hogy a kutyák további elhelyezése csak az ő tudtával történhet. Mindemellert József

az egyik ebet felvette állatotthonába is. A kutyus (Orka) látogatásunkkor is még nagyon riadt volt, de József biztos benne, hogy az alatt a másfél hónap alatt, amit majd az ő gondozásában tölt az eb, sikerül úgy visszazoktatni az emberekhez, hogy a kutyus hűséges, ragaszkodó társa lesz jövőbeli gazdájának. Az állatotthonban egyébként minden kóbor eb egészségügyi és kozmetikai ellátást kap. A gazdátlan kutyusok pedig miután Sipos úr örökbeadhatónak minősíti őket, ingyen elvihetők az állatotthonból.

A kutyatartás gyakorlati kérdéseinél előkerült többek között a láncon tartott kutyák problémája is. A legszerencsésebb megoldás, ha a gazdik szabadon tartják a kutyát az elkerített ingatlan területén (hiszen a kutya így tudja őrizni a területet). Ha ez valamilyen okból nem

megoldható, akkor lehet nyúlni a futólánc-hoz. Ennek a láncnak az alapja egy sodronykötél, ami két karó közé van kifeszítve; erre a kötéltre fel van fűzve egy karika, a karikára pedig rá van csatolva a lánc. A kutya így láncon lesz tartva, de a karika miatt a kötélen mentén nagyobb területet tud befutni. A veszettség elleni oltás esetében fontos megemlítenünk, hogy valójában kinek fontos az, hogy be legyen oltva a kutya. A veszettség az emberre nézve veszélyes, ezért az oltás nem a kutya miatt van, hanem az emberek miatt. Ha valaki nem oltatja be a kutyáját, saját magát és a környezetét teszi ki veszélynek.

Maga az Ebfarm jelenleg egy nagy méretű tégláépületből (ez maga az állatotthon) és az azt körülvevő, elkerített zöldövezetből áll. Ebben a zöldövezetben található kettő 31 m²-es elkerített, félfedett játszórész, ahol a kutyák (koruk szerint elkülönítve) kettesével 2-4 órás váltásban „napozhatnak” a szabadban. Ezen kívül az épület körüli füves területen is tartózkodhatnak a kutyusok, természetesen felügyelet mellett.

Az állatotthon épületében jelenleg tíz box van kialakítva a kutyáknak; így a kinti két játszóterülettel együtt összesen 30 kutya tartására alkalmas a létesítmény. A boxok mellett kiépítés alatt áll egy elkülönítő szoba, ahol a befogott, esetenként sérült kutyák kaphatnak sürgősségi ellátást. A boxok takarítása könnyű és gyors, az innen származó szennyvíz egy ülepítőbe kerül az elfolyórendszeren keresztül. Az itt megmaradó „anyag” az elhullott állattal együtt az ATEV Fehérjefeldolgozó üzemébe kerül megsemmisítésre.

Jóllehet az épület bevallottan folyamatos fejlesztés alatt áll, már most el tudja látni funkcióját, valamint az is látszik a létesítményen, hogy Sipos úr komoly elhatározással és pontos elképzelésekkel, tervekkel látott neki a turai és a környező települések kutyatartási problémáinak leküzdésére. A befogott kutyusokról bővebb információt szerezhetnek az olvasók a www.ebfarm.eoldal.hu internetes oldalon, valamint a 06-20-203-2359-es telefonszámon.

Köles Tamás

Új munkahelyek Gödöllőn

BEFOGADÓ MUNKAHELY PROGRAM

AGAK Nonprofit Közhasznú Kft. Társadalmi Diverzitás Programja „Partnerségben a munkahelyi esélyegyenlőségért – befogadó szervezeti kultúra elterjesztése a Gödöllői kistérségben” című projektje keretében *hátrányos helyzetűek (pályakezdők, GYED-ről, GYES-ről, GYET-ről visszatérők, 50 év feletti, gyermekeiket egyedül nevelők, tartós munkanélküliek) számára ingyenes képzési-foglalkoztatási* programot indít. A programban résztvevő munkaadó partnerek a következő munkakörökre keresnek a program keretében munkatársakat: irodai asszisztens, recepciós, műszaki technikus, fénytechnikus, grafikai asszisztens, programozó asszisztens és webszerkesztő. A három foglalkoztató partner, azaz befogadó munkahely a Művészetek Háza Gödöllő Nonprofit Közhasznú Kft., a PROMPT-H Számítástechnikai Kft. és a VÜSZI Nonprofit Kiemelten Közhasznú Kft.. A kisgyermekes résztvevők számára a program ingyenes gyermekfelügyeletet biztosít.

A fenti munkakörökre felkészítő programba **2010. július végéig** várják a jelentkezőket. Közülük augusztus végén szak-

emberek segítségével, személyes interjúk alapján választanak ki 20 fő programrésztvevőt. A Befogadó Munkahely Program két részből áll: az első részben a munkára felkészítő képzés, a másodikban a foglalkoztatás történik. A 2010 szeptemberében induló felkészítő képzés számítástechnikai alapképzést, személyiségfejlesztő és kommunikációs tréninget, egyéni tanácsadásokat és speciális szakmai képzéseket biztosít. Ezek sikeres elvégzése után következik a foglalkoztatás időszaka, amelynek során a befogadó munkahelyeken régóta dolgozó, nagy tapasztalattal bíró szakemberek (munkahelyi patrónusok) adnak támogatást a beilleszkedéshez, a felmerülő problémák megoldásához.

A partnerségben résztvevő három intézmény, a Művészetek Háza Gödöllő Nonprofit Kft., a PROMPT-H Kft. és a VÜSZI Nonprofit Kft. elkötelezték az

esélyegyenlőség hosszú távú fenntartására, ennek jegyében alakítják ki a munkahelyi patrónus rendszert a projekt során, valamint szakemberek közreműködésével esélyegyenlőségi tervet készítenek. A befogadó munkahelyek kialakítása a társadalmi felelősségvállalás hatékony eszköze, amely rövid és hosszú távon egyaránt hozzájárul a helyi társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez.

A Befogadó Munkahely Program tájékoztató rendezvényének helyszíne és időpontja: 2010. június 17. csütörtök 10.00 óra Művészetek Háza Gödöllő, Petőfi tér 8.

A rendezvényen a szervezők részletes tájékoztatást nyújtanak a foglalkoztató szervezetekkel, a felkészítő programmal és a leendő munkakörökkel kapcsolatban, valamint a jelentkezés feltételeit és módját illetően.

A program iránt érdeklődők, leendő résztvevők számára további információ:

személyesen: Társadalmi Diverzitás Programiroda, Gödöllő, Petőfi tér 8. **telefonon:** Lattner Ildikó 30/349-0669, e-mailen: jelentkezes242@gak.hu honlapon: <http://tdp.gak.hu>

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Mintegy húsz évvel ezelőtt, 1990. május 02-án először ült össze a rendszerváltás utáni első szabadon választott országgyűlés. Ez a nap azonban a turaiak életében is jelessé vált: hivatalosan ekkor alakult meg a Vigyázó Kör Egyesület Turáért. A több mint húsz alapító tag nemes célkitűzést fogalmazott meg a szervezet fő feladataként, nevezetesen: pártoktól független vitafórum biztosítása a közélet, különös tekintettel a település jövője iránt érdeklődők számára; valamint a térség hagyományos értékei, és a kulturális örökség iránt fogékony, elkötelezett és tenni akaró állampolgárok együttműködésének elősegítése. Az egyesület kiemelt fontosságúnak tartja, hogy a közügyeket ismerő, a helyi problémákat megoldani tudó, szükség esetén a döntést felvállaló csapat alakuljon ki és működjön együtt. A megalakulást elsősorban az indokolta, hogy csak így volt esély „beleszólni” a település „dolgaiba” és felkészülni az önkormányzati választásokra. A névválasztásnál az egyesület tagjai elfogadták Tóth Péter László kántor úr javaslatát, aki költői tömörséggel úgy fogalmazott: „Arra vigyázunk, hogy a múlt ne ismétlődjék meg”. A májusi megalakulást követően az októberi önkormányzati választásokkor - az alapítók számára is meglepő módon - már aktív politikai szerepet kellett vállalniuk a város életében és jelöltjeik, bár változó létszámban, azóta is jelen vannak az önkormányzat vezetésében. Munkájuk eredményeként számos civil kezdeményezés látott napvilágot: Turai Hírlap megalapítása, határon túli magyar testvérkapcsolatok kiépítése, Juniális Turai Szabadságnapok, turai csatáról szóló könyv kiadása...

20 ÉVES A VIGYÁZÓ KÖR

Torta helyett Vaddisznóragu

Megalakulásának huszadik évfordulóját hangulatos bográcsolással ünnepelte a Vigyázó Kör. A hetven fős vendégsereget Kis András elnökségi tag látta vendégül erdőszéli birtokán, ahol már reggeltől folytak a vidám előkészületek. Az egyesület gazdasági vezetőjének, Fekete Istvánnak a vezénylete alatt szinte pillanatokon belül kondérba került a Szendrei Ferenc polgármester úr által felajánlott vadbúis, a kukták pedig továbbköstölhették a híresen finom turai tokaszalonnát. Bár, délutánra az idő kiadósabb zivatarral készült, a szervezők előrelátásának köszönhetően tető került a vendégek feje fölé, amikor az éghabóru elkezdődött. Lehetett volna összegezni, az elmúlt évek munkáját méltatni, visszatekinteni, de az eső kopogása a fehér sátor tetőn sajnos elnyomta volna az ünnepi beszédek hangját. Maradt tehát a tűzforró és léleklelegítő tárkonyos vaddisznóragu, amelyet szorgalmasan, egymással társalogva kanalaztak a vendégek. Tóth Péter Lászlónak és Edvi Lajosnak köszönhetően nemsokára előkerült a dob, a szaxofon és egy gitár is, a mennydörgést így már túl lehetett harsogni és a társaság is összekovácsolódott. Délután, miután az eső elállt, a nap újból kisütött és szikkadni kezdett a talaj, kiderült hogy Szilágyi Ákoska futball-labdája nem csak attól jó, hogy piros alapon fehér pöttyös, hanem attól is, hogy bárki, – akár még játékos kedvű felnőttek is – tudnak vele focizni. A rendezvényen Kálna Tiborral és Kuti Józseffel beszélgettem, Kis Andrást elfoglalták vendéglátói teendői.

KJL: – *Hogyan merült fel a Vigyázó Kör gondolata?*

K.T.: – Az egésznek – a turai rendszerváltásnak – a nyitánya az 1989. március 15-i helyi ünnepség volt. Emlékszem, az ünnepély programját együtt készítettük elő Jónás Sándorral. Amikor az egyeztetésekre összeültünk, szinte nem volt alkalom, hogy ne merült volna fel a civil kezdeményezés ötlete. 1990. május 2-án alakult meg a Vigyázó Kör, épp aznap, amikor először ült össze a rendszerváltás utáni első szabadon választott országgyűlés. Kuti József munkájának köszönhetően megtörtént az egyesület jogi alapokra helyezése, cégbírósági bejegyzése. Egy „szellemi önképzőkört” képzelünk el, ahol megvitathatjuk az éppen aktuális politikai, gazdasági vagy kulturális kérdéseket. A '89-es

temesvári eseményeket mi is figyelemmel kísértük. Sőt, Turán úgy fejeztük ki szolidaritásunkat az ottaniakkal és az erdélyi magyarokkal, hogy rokonszenven tüntetést szerveztünk. Baráti beszélgetések alkalmával többször is felmerült az ötlet, hogy érdemes lenne valamilyen civil szerveződést létrehozni, amelynek keretein belül a résztvevők megbeszélhetnék az érdeklődésre számot tartó eseményeket. Jónás Sándorral és Kis Andrással való eszmecsereink során került egyre többször szóba, hiszen mindannyian éreztük, hogy a rendszerváltás eseményei különösen aktuálissá teszik a kérdést.

KJL: – *Megvalósult a kiválasztott célkitűzés?*

K.J.: – Az egyesület alapítói úgy fogalmaztak, hogy pártoktól független vitafórumot szeretnének biztosítani, ahol meg lehet beszélni a Turát érintő problémákat, az aktuális gazdasági, kulturális, netán politikai kérdéseket. Ez a vitafórum ma is, havi rendszerességgel működik. Nagyon fontosnak tartottuk és tartjuk ma is, a térség hagyományos értékeinek megőrzését, a polgári értékek, a kulturális örökség iránt fogékony, elkötelezett és tenni akaró állampolgárok együttműködésének, társadalmi önszerveződésének elősegítését.

Annak idején népfőiskolai szellemiség hatotta át és hozta össze a résztvevőket, az érdeklődés azonban egyre inkább a közügyek felé fordult. Az egyesület megalakulását többek között az is indokolta, hogy csak így volt esély beleszólni a település dolgaiba. Azonban jóval többet értünk el, mint ahogy azt az első időkben gondoltuk. Azt, hogy mennyire nagy volt az igény egy pártállástól független egyesületre, bizonyította, hogy fél évvel a megalakulásunk után, a szeptember 30-i választások alkalmával minden Vigyázó Körös jelölt ill. támogatott bekerült az önkormányzat akkor alakult képviselő-testületébe és, azóta is többen szerepet vállaltunk, vállalunk a testület munkájában. Ilyen nagyságú közéleti szerepvállalásra nem gondoltunk az alapításkor.

KJL: – *A politikai szerepvállaláson túl mik az elmúlt húsz év legemlékezetesebb eredményei?*

K.T.: – Számos civil kezdeményezés kötődik a Vigyázó Kör nevéhez. Egyik korai eredményünk, hogy 1991. januárjában napvilágot látott a Turai Hírlap első száma. Négyen írtuk; Kuti Józseffel, Erdélyi Ágnessel és Sára Mihállal. Azonban a min-

dennapos közéleti teendők mellett a lapszerkesztés sokszor túlságosan megerőltető feladatnak bizonyult. Így, az első megjelenés után három évvel átadtuk a stafétabotot. Szerencsére, ez nem jelentette az újság végét, az önkormányzat támogatásával a havilap azóta is zavartalanul tájékoztatja a turaiakat a helyi eseményekről jelenleg Seres Tünde szerkesztésében.

1991. júniusában megszerveztük az első juniális, amely a rendszerváltás hangulatát idéző Turai Szabadságnapok – Juniális elnevezést kapta. Erről, mivel szinte minden pillanatát filmezték, később készült egy húsz perces tévés összeállítás is. Ezt követően még hatszor szerveztünk juniális, ahol a turai csoportok bemutatkozhattak színpadon, de meghívott vendégcsoportok, zenészek, színészek is felléptek. Fellépett például a csíkszeredai Hargita Együttes, a gyöngyösi Vidróczki Népi Együttes, a Boldogi Rezesbanda, de koncertezett itt a Beatrice és Tura szülötte, Csányi István. A előadóművészek közül Szuhay Balázs, Sándor György nevét említhetnénk. Voltak politikusok is, pl. Für Lajos, Kónya Imre, Tóth Sándor, Gémesi György. Rendszeresen érkeztek hozzánk vendégek a testvértelepüléseinkről is, hol fellépőként, hol vendégként. Igazi, jó hangulatú nyárközszöntő rendezvények voltak ezek. Ezt a hangulatot idézi fel ez is viszi tovább jelenleg a városnap.

Rendszeresen népfőiskolai jellegű előadásokat rendeztünk, ahol meghallgathattuk többek között Mádl Ferenc, Makovecz Imre, Fekete Gyula, Balczó András, Bálint József atya, Szántai Lajos előadásait.

K.J.: – Fontos pár szót ejteni Tura testvértelepülési kapcsolatairól, melyeket a 90-es évek elején az egyesület tagjai kezdeményeztek. Csíkszentimrével Tóth Péter László kántor úr közbenjárásával létesült hivatalos kapcsolat, majd ezt követte a felvidéki Jászóval, Kálna Tibor révén. Az egyesület támogatásával Kálna tanár úr iskolai tanulók számára körutakat szervezett 1998-ban Erdélybe, 1997-ben és 1999-ben Felvidékre. A testvértelepülések kapcsolata kifejezetten jónak mondható. Ez látszik például abból a gesztusból is, hogy a Vigyázó Kör idei áprilisi ülésére ellátogatott Baka Gyula vendégként Balog István. Itjtártakor két marék csíkszentimrei földet hozott szimbolikus ajándékként a turaiaknak, amelyből egy marék Jásztól illetve, ezt Kálna tanár úr pár hét múlva személyesen adta át az ottaniaknak ezzel is jelezve a három testvértelepülés összetartozását.

2006-ban az egyesület legnagyobb pénzügyi vállalkozása egy pályázat benyújtása volt, az „Ablakimba, ablakimba ... – Bartók Turán” c. dokumentumfilm elkészítésének támogatására; természetesen örültünk, hogy így segíthettük a régi terv megvalósulását. Az elmúlt években több alkalommal került megszervezésre a farsangi batyusbál. A 2007 februári bálon csíkszentimrei vendégek is voltak. 2008. július 21-én került megszervezésre az

önkormányzattal közösen az 1849. július 20-i turai csatával foglalkozó konferencia, neves történészek meghívásával. A konferencia anyaga tavaly megjelent könyv formájában is “Verekedni utolsó emberig” – A turai lovasütközet 1849. július 20. címmel, Rosonczy Ildikó szerkesztésében. Részt vettünk a 2009. áprilisi és októberi faültetési akcióban. A több mint ötszáz facsemetét nyert pályázatot az önkormányzat a Szép Turáért, a Polgárőr és a Vigyázó Kör Egyesület támogatásával nyújtotta be. Lehetne beszélni a Vigyázó Kör füzeteiről is, melyből több mint húsz készült eddig el, s meg lehetne említeni, hogy az egyesületünk tagja több országos szövetségnek, pl.: a Város és Falvédők Szövetségének és a Magyar Polgári Együttműködés Egyesületnek.

K.J.L.: - Ezek kétségkívül olyan eredmények, amelyek öregbítik Tura hírnevét. Hogyan tartják a kapcsolatot a békéközpontokban?

K.T.: - Minden hónap első csütörtökén este találkozunk a Művelődési Házban. A meghívók kézbesítéséről, a helyszínről Éliás Zoli szokott gondoskodni. Körülbelül 15-20 fő jön össze. Nem mindig ugyanazok, ez a mindennapos tennivalóktól is függ. A családias légkörű összejöveteleken ismeretterjesztő előadásokat tartunk számos témakörben. Csak néhány példát említve, hallottunk már előadást a magyar címerről, de volt, amikor a szlovákiai nyelvtörvényt vitattuk meg, tartottunk többrészes egészségügyi előadássorozatot, hallgattunk már amerikai élménybeszámolót is, vagy ugyanígy közkedveltek a mezőgazdasági témakörök is. Májig aktuális kérdéseket is, úgymint a kastély és a melegvíz problémakörét is folyamatosan figyelemmel kísérjük vitaestjeinken, ahová minden – akár fiatal, akár idősebb – érdeklődőt szeretettel várunk. Széles tehát a témaválasztás, egy szellemi önképzőkörhöz híven.

K.J.: – Az összejövetelekre meghívót küldünk, sürgős ügyekben telefonon egyeztetünk, ill. kérjük a tagok segítségét. A rendszeres havi összejöveteleinken általában két-három napirendi pontunk van, köztük egy vitaindító előadás. Nincs leszűkítve, hogy csupán közéleti dolgokról eshet szó, bármilyen téma felmerülhet. A szokás úgy alakította ki, hogy eleinte az önkormányzat képviselő-testületi ülésén elhangzottakról tartunk tájékoztatót, azután következik valamilyen ismeretterjesztő előadás. Nagyon sok minden szóba szokott ilyenkor kerülni és nem ritka, hogy az előadások befejeztével még egy-két óras beszélgetéssel, vitával tetőzik az este. Legutóbbi ilyen nagy közérdeklődésre számot tartó témakör a 'gender' volt, amely annyira érdekfeszítőnek bizonyult, hogy két összejövetelen is napirendi pontként szerepelt. Ezek a megbeszélések arra jók, hogy szélesítsék az ember látókörét, alaposabban utánanézzünk a körülöttünk zajló társadalmi folyamatoknak, segítsük egymásnak átlátni és megérteni azok kihatásait mindennapi életünkre.

Kövári Júlia

„TOSKO” – SZÉNÁSI TIBOR,

A turai búcsú jó alkalom az utolsó turai cigányprímásról szóló film bemutatásához. Hiszen a cigányzenészeknek és a turai cigányembereknek a búcsú egyet jelentett a családdal, rokonokkal eltöltött ünneppel, a hétfői focimeccsel a Jászfényszarusiak ellen és az utána kezdődő esti hagyományos cigánybállal. Napjainkban ott tartunk, hogy sem hagyományos focimeccs, sem cigánybál, sem cigányzenész banda sincs már.

Tura a Galga-mente központja, valaha híres volt sajátos népdalairól, népzenejéről. Bartók Béla gyűjtőmunkája legelején, 1906-ban több mint 150 dalt jegyzett le Turán, amelyeket a Magyar Népdalok I-II. füzetében (1906-07), és a Negyvennégy duó c. művében (1931-32.) adott közre. Ezek a népdalok maig részei a turai dalkincsnek. Turán mindig éltek cigányzenészek, akiket a helyi társadalom megbecsült és eltartott. Az 1930-as évektől a 70-es évek végéig a lakodalmi báli zenei igényeket Turán a cigányzenészek szolgálták ki. Még az 1960-as években is 7-8 banda muzsikált a lakodalmakon, bálokon, családi alkalmakkor. Ma egyetlen állandó banda sincs – az utolsó turai prímás, Szénási Tibor „Tosko” volt. Az utolsó nagy generációs korszak kiemelkedő alakját, a turai cigányság utolsó prímásának zenei munkásságát Tura városa 2001-ben Turáért Emlékremmel ismerte el.

22 évig bőgős volt. Gyerekként, 5 évesen hegedülni tanult. A 6-7 éves cigánygyerekek már hangszert adtak régen a kezébe. Anyjának jó hangja volt, esténként öt gyerek ruháit varrogatta, közben énekelgetett és Tibornak játszani kellett hozzá. „Naturista” volt, aki mestertől soha nem tanult, amerre járt, játszott különböző zenekarokban, ott leste el a tudományt. 10-12 éves korában az öregeknek kellett játszania, akik figyelték a fiatalok játékát, úgy választották ki a tehetségeket. Első bőgőjét nagynénje vette meg neki. 14 évesen 1944-ben már bandában muzsikált, Kis Berci volt a prímás, Kis Fercsi a klarinétos, Bagi András a cimbalmos, Szénási Miklós a brácsás, ő pedig a bőgős. A zenekarban a főnök a prímás, de annak nagy szava van, akinek jobb a zenei tehetsége. A zenekaruk prímása beteges volt, nem bírta a lakodalmi zenélést, éjjel felé már kidőlt, Tibi bácsinak kellett átvenni tőle a vezetést. 1964-től Kis Berci halála után prímás lett, Tosko és bandája inntől muzsikál együtt. A Baranyi-féle vendéglátóhelyen annak megnyílásától kezdve minden hétfőn muzsikáltak. Emellett cigánybálokat szerveztek, és a zsámboki hagyományörző csoport állandó muzsikusi lettek. A '80-as évek végétől egyre kevesebb helyre hívták őket zenélni. Lassan egy vendéglá-

NEVES ZENESZERZŐK írnak elismerően a javarészt kottát nem ismerő, csupán fül után játszó, a muzsikát inkább egymástól elleső, apáról-fiúra szálló tudományról, amely úgy beleivódott az idők során a muzsikás cigányságba, ahogy mondani is szokták: „a vérben van”. ... A falusi parasztság ki kell mondani, szerette és eltartotta a muzsikás cigányt, barátságban élt vele. ... A cigánymuzsikás a muzsikálásból megélni ma már réges-rég nem tud, megszakad az évszázadokon át egymás mellett kiválóan megférő, egymást kiegészítő népcsoportok harmóniája, megszakad a cigány muzsika tudományának öröklése és vele együtt a népdal, a nóta ilyen fajta megszólalása is. Manapság a cigány fiatalság rangon alulnak vallja, hogy másokat szórakoztasson, igaz már muzsikálni sem tudnak, és még szomorúbb, hogy nem is akarnak. ... Ennek a sajnálatos ténynek azonban mindenki a vesztese. Az ez után támadt úrt nem lehet szuperbulikkal és dáridókkal betölteni ...

(Szemelvények Gólya József Loby dvd-borítón olvasható gondolati bevezetőjéből)

A forgatás egyik pillanata

Unger Balázs Galga menti cigányzenészekkel a Néprajzi Múzeumban

tóhelyen sem kellett a cigányzene. Felmorzsolódtak és elkeseredve vették tudomásul, hogy véget ért egy korszak.

A régi cigánybandából már csak Szénási Károly „Kulacs” él. Talán Szénási Tibi bácsi tanítványai tovább viszik azt az értéket, amit a régi öregek csak kincsnek hívnak, s amit Kovács László operatőr-filmrendező mutat be Tosko személyén keresztül a főként turai támogatással megvalósuló, készülő filmjében. Még folynak a vágóasztalnál az utómunkálatok, de a premier vetítést beharangozandó, a film ötletéről és annak megvalósításáról fagattuk a rendezőt.

– Ez a film tulajdonképpen gyerekkoromban indult el bennem, az '50-es, 60-as években, amikor Turán még 7-8 cigányzenész banda muzsikált a lakodalmakban, a legjobbak a kultúrházban is a bálokon, vagy a néptáncegyüttes fellépéseit kísérve. Édesapám, Kovács László kultúrház-igazgatósága mellett a „művház”

zenekarát is vezette, barátságban együtt zenélve nem egy kiváló cigányzenésszel. Aztán a múlt évezred-évszázad végére már csak egy banda maradt, a mindig mosolygó Szénási Tibor bácsi, „Tosko” vezetésével őrizték Tura és a Galga mente gazdag zenei hagyományait. Ekkor keztem felvételeket készíteni vele, – amikor piciknek muzsikált az ovis lagzin, nagyoknak a Falumúzeumban felelevenített turai lakodalmon. A film igazából először is kedves barátonnak, Gólya József „Lobynak”

AZ UTOLSÓ TURAI PRÍMÁS

és feleségének, Marcsinak köszönhető. Ő nyaggatott, legyen film az „utolsó mohikánról”, ne vesszen el ez a hatalmas kincs, amit Tibi bácsi keze, szíve őriz... Ő szervezett mini-koncertet, jókedvű születésnapi zenés bulit együttzenéléssel, forgott a kamera a Bóha folkkocszmában, majd tanítványok okítását rögzítve – aztán Móric, a zenésztárs temetésén. És elkészült az utolsó felvétel is ez év januárjában, amikor a havas temetőben Tibor bácsi hegedűjén vágták el a hírt...

Most a sok órányi anyag szerkesztését végezzük, nehéz szívvel rövidítjük az áradó zenei felvételeket, beszélgetéseket, hogy azért lehetőleg minden beférjen az egy órás dokumentumfilmbe. Így a technika segítségével megmarad a magyar zenekultúra egy értékes része, – a mi zenénk, amelyet mi, turaiak ismerünk, szeretiünk a legjobban a világon. Az a szegény, akinek még zenéje sincsen, – az a legszegényebb, aki hagyja azt elveszni, amije van. Turának nem kell félnie: vannak, szerencsére, akik tudják a hagyományok értékét, mint Loby és azok a turaiak, akik adományaikkal segítik

a film elkészítését – és itt vannak azok a fiatalok, mint például Unger Balázs, a Zagyva Banda, az Emse zenekar és mások, akik tudatosan és tehetségesen viszik tovább a nemes hagyományt.

Úgy tervezzük, hogy augusztusra készen lesz a televíziós bemutatásra is szánt film, és akkor egy turai ősbemutatón levétve idézzük meg Tibi bácsit, mindenki Toskoját.

Szénási József

TOSKO

**C. PORTRÉ DOKUMENTUMFILM TURAI ŐSBEMUTATÓJA
2010. AUGUSZTUS 14-én, SZOMBATON 18 órakor
a TURAI BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZBAN.**

Az esemény kísérőrendezvényeként:

- Turai cigányzenészek c. fotókiállítás megnyitása,
- nótaest.

Belépődíj tehetség szerint. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

GALGA MENTI VONÓSBANDÁK

Unger Balázs első könyve

A könyv alapötletét Balázs szakdolgozata adta, hiszen annak Galga menti vonósbandák volt a címe. Mivel szíve Turára húzta, felesége mellett Tura és a Galga mente gyönyörű zenéjét is megtalálta. Szénási József munkatársunknak mesélt, hogy milyen célkitűzések mentén született mega kiadvány.

– A Galga zenekar cimbalmosaként 1996 őszén a turai táncgyűttest kísértem a helyi szüreti felvonuláson. A műsor utáni bálban a turai cigányzenekar Szénási Tibor „Tosko” prímás vezetésével húzta a talpalávalót a Galga mente táncos lábú népének. „Tosko”-ék több általam is ismert Galga menti dalmot muzsikáltak, de valahogy másképpen, mint ahogy azt mi játszottuk. A zenekarban hatalmas összhang uralkodott, és volt mondanivalója a muzsikának. Gyermekkoromban, mikor a vidék dallamait tanultam, nem gondoltam, hogy valaha is hallhatom ezeket eredeti előadóiktól, akiknél hitelesebben nem tolmácsolhatja senki a Galga mente gazdag zenei kultúráját. Ez a pillanat érlelte meg bennem azt a gondolatot, hogy érdemes lenne a Galga-vidék muzsikájával is olyan szinten foglalkozni, mint több erdélyi tájegység zenéjével. Talán ennek a környéknek is megvannak a maga Csipásai, Kodobái, vagy Zerkulái – annak ellenére, hogy a népzene itt nem a legarchaikusabb formájában maradt meg. Mindig is furcsán néztem azokra a népzeneészekre, akik tökéletes precizitással muzsikálják az erdélyi táncházas zenét, de nincsenek tisztában saját szűkebb páttriájuk hagyományaival. Több éves gyűjtőmunka után viszont rádöbben az ember, hogy itt is vannak Birinyik, Battisok, Toskók, Pika Mórecek, akiknek kalandos élete, muzsikája szintén megér egy misét...

Nehéz egy tájegység népzenejét egy könyvben összeszűrni bemutatni, de nem is ez volt a célom. Több tíz órányi beszélgetést rögzítettem. Körbejártam a Galga mentét. Felső-Galga mente, Püspökhatvan és bandái, Aszód környéki muzsikások, Bag, Hévígyörk, Galgahévíz és Tura, ami kiemelt hely volt a

rengeteg zenész csapatnak és rendezvénynek köszönhetően. Célom volt, hogy a Galga mentén tanuló művészeti iskolás muzsikuspalánták megismerhessék azt a zenét, melyre nagyszüleik, dédszüleik mulattak, táncoltak, és amelyet mára már nem hallhatnak élőben szinte sehol.

A könyv feladata továbbá az is, hogy a növendékek, a népzenekezdő muzsikások ne csak a kottafejeket lássák a zene mögött, hanem annak szélesebb hátterét is megérthessék a mellékelt képek láttán, történetek olvastán. A viszonylag egyszerű dallam- és kíséretszólam-lejegyzések főként az alapfokú művészeti iskolásoknak szólnak, nem törekedtem bonyolult, szövevényes kottaképek közzétételére – a stílusos muzsikálást amúgy is csak az eredeti felvételek beható tanulmányozásával lehet igazán megtanulni. Ehhez nyújt nagy segítséget a könyv CD melléklete, melyen 12 Galga menti banda muzsikája szólal meg az 1950-es évektől napjainkig. Reméljük, hogy a professzionális népzeneészek érdeklődését is felkeltjük e tájegység gazdag instrumentális anyaga iránt, ezzel elindítva egy folyamatot, amelyben sok más, eddig „elhanyagolt” népzenei tájegység is elnyeri méltó helyét az autentikus hangszeres népzene színes palettáján.

A könyv a Hagymányok Háza kiadásában az idei XXIX. Országos Táncbáztalálkozó és Kirakodóvásárra jelent meg, de a munkapéldány már 2008-ban bemutatásra került a Néprajzi Múzeumban, a Faluforduló rendezvénysorozat sikeres turai napján. A könyvet egyelőre csak megrendelni lehet, de remélhetőleg hamarosan a Turai Művelődési Házban is kapható lesz.

A KATASZTRÓFÁK ÉS ISTEN

Hatalmas ár- és belvíz pusztított Magyarországon. Túra sem maradhatott ki belőle. Nagyon sokan megszenvedték ezt a katasztrófát. Ilyenkor persze nemcsak a hatalmas károkat szenvedett családokban merül fel a „*miért?*” kérdése, hanem nagyon sok ember fejében.

Ha természeti katasztrófáról hallunk, szinte ösztönösen ez az első, amit magunktól megkérdezzük: „*Miért engedte meg Isten ezt az óriási pusztítást?*” Mások meg azt kérdezzük: „*Elképzelhető, hogy Ő maga okozta? Ha ő maga okozta, akkor hogyan lehet jónak nevezni egy olyan Istent, aki emberek ezreinek életkörülményeit ellehetetleníti?*” Miért tombolnak a világon hurrikánok, tornádók, miért omlanak össze komplett városok egy-egy földrengés miatt, miért törnek ki vulkánok és söpörnek el lakott településeket?

Az Istenben nem hívó ember ezekre a kérdésekre azt mondja, hogy tőlünk független hatalom, egy Nagyobb Erő az, aki így játszik az emberrel. Természetes, hogy a keresztény, Istenben hívó ember is keresi a válaszokat. A válasz mindig attól függ, mennyire komoly, vagy éppen laza az Istennel való kapcsolatunk.

A biztos választ senki sem tudhatja. **Hitünk azonban azt tanítja, hogy Isten jó, gondviselő Atyánk, aki meghagyja az ember szabad akaratát.** Annyira tiszteletben tartja, hogy nem avatkozik lépten-nyomon a világ dolgaiba – sőt az én életembe sem – még akkor sem, ha ez keserves kínokat okoz sokaknak. A katasztrófák is ilyen kínokat okozó események.

Isten az emberre bízta a világot: „*Hajtsátok uralmatok alá a földet. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, a szárazföldi állatokon és a csúszó-mászókon!*” Ránk bízta a világot, de nem azért, hogy tönkre tegyünk, hanem hogy felfedezzük a benne levő szépséget. Mégis pusztítjuk! Tehát ezeknek a katasztrófáknak – részben – az ember is az oka! Miért kell árterekre építési engedélyt adni? Miért nem erősítették meg a gátakat időben? Miért hagyjuk mi magunk is, hogy benője a gaz az árkokat? Miért nem tisztogatjuk időnként? Miért temetjük be sok helyen azokat? Isten az oka ezeknek? Nem a mi emberi mulasztásaink állnak a háttérben?

A katasztrófáknak persze lehet morális (erkölcsi) figyelmeztetése is: illene magunkba szállni, és megjavulni. Elhagyni azt az erkölcstelen, züllött, istentelen életet, amelyet nagyon sokan élnek. Csakhogy megváltozni nagyon nehéz. Sokkal könnyebb másokban keresni a hibát, a bajok okát: például Istenben.

Nem lehet tehát kizárni Isten ítéletét a természeti csapások kapcsán – a Bibliában számtalan helyen olvasható ez az ítélet – de biztos, hogy nem ez az egyetlen megoldás. Isten ítéletét emlegetni és azt felnagyítani azért sem szükséges, mert Jézus olyan Istennek mutatta be a mennyei Atyát, aki szereti gyermekeit, akitől nem kell rettegni.

A „*Miért ver engem (vagy minket) az Isten?*” kérdés olyan Istenképet takar, amelyet már az ősember is birtokolt. Amikor azt képzelte, hogy „*azért nem esik az eső, mert esőisten megharagudott*”, akkor nagyon emberi módon gondolkodott az istenségéről. A keresztény ember Isten-fogalma azonban más kell, hogy legyen. Nekünk nem olyan Istenünk van, aki áldozatokat követel az oltárokon! Nem olyan Istenünk van, aki ha nem áldozunk neki, akkor megharagszik, megfenyeget, megver... A mi Istenünk „*még a hajunk szálát is számon tartja*”. Gondunkat viseli, de engedi, hogy szabadon tevékenykedjünk – néha még az Ő erkölcsi rendje ellenében is!

Az ilyen felfoghatatlan nyomorult helyzetben, mint egy természeti katasztrófa az ember – legalábbis az, aki hajlik erre – elkezd kutatni az okokat, mint ahogy mi is tettük az imént. És ez a kutatás sokféle eredményhez vezethet. Többek között akár ahhoz is, hogy valaki Istenhez fordul. Általános tapasztalat, hogy szorult helyzetben az ember sokkal hajlamosabb meghallani, amiről addig tudomást sem vett. A bajban sokkal könnyebben odafordul

Istenhez, hiszen ahogyan a mondás tartja: „*zuhanó repülőn nincs ateista*”. Talán ez is egyfajta lehetőség, nem csak az, hogy az öklömet rázom az ég felé.

A legfontosabb azonban az – akármilyen következtetésre is jutunk –, hogy segítő kezet tudjunk és akarjunk nyújtani a borzasztó helyzetben lévő embereknek! Nem csak a keresztény erkölcs diktálja ezt, hanem az emberi jóérzés, együttérzés is. Segítsünk hát ott, ahol lehet, annyit, amennyit lehet, úgy, ahogy lehet!

MAGYAR KATOLIKUS KARITÁSZ

Elkülönített számlaszám az árvíz károsultjainak javára:
Raiffeisen Bank, 12011148-00124534-00800007

RÖVID HÍREK

BEFEJEZŐDÖTT A PAPSÁG ÉVE

A papság évét XVI. Benedek pápa hirdette meg 2009. június 19-én Vianney Szent János (1786-1859) halálának 150. évfordulóján, és 2010. június 19-én (Jézus Szíve ünnepén) zárta be. Mi úgy kapcsolódtunk be ebbe az ünneppsorozatba, hogy a turai és a vácszentlászlói templomban minden nap a szentmise keretében imádkoztunk jó papokért, papi hivatásokért. Az ünnepi évet június 8-án, kedden az esti szentmisével zártuk Turán, amelyet többedmagammal mutattam be, mert itt tartottuk a kurzus-találkozót. Azokkal a paptestvérekkel találkoztunk, akikkel 27 évvel ezelőtt együtt szentelődöttünk: egyik része az egri bazilikában, a másik része pedig a váci székesegyházban. Az ország különböző helyein szolgálunk azóta is: Kiskunfélegyházán, Mátészalkán, de még Németországban is... Fontosnak éreztük ezt a találkozót, hogy egymást bátorítsuk a papi szolgálatban, a hívek pedig érezzék, hogy az értünk végzett imádságuk nem hiábavaló.

EGYHÁZKÖZSÉGI KIRÁNDULÓ-NAP

Immár harmadik alkalommal rendeztük meg az Egyházközség kiránduló napját a Sziszi pihenőhöz május 22-én. Az idén is nagy számban vettünk részt ezen a természet-járáson. A kötetlen beszélgetés, a játék, a közös étkezés (bográcsos pörkölt volt a menü) remélhetőleg közelebb hozta egymáshoz azokat, akik rászánták az időt, és erre az egy napra – akár családostól is – kimozdultak a megszokott környezetükből. A hatalmas zápor, ami lezúdult az égből már későn érkezett. Akkorra befejeztük a nap programjait, és készülődtünk hazafelé. De – tanulva a tavalyi jég- és zivatar-verésből –, hogy megússzuk a következő adag esőt, a gyaloglás helyett autókkal indultunk vissza. Szép és tartalmas volt ez a nap! A többi családot is biztatjuk, hogy jövőre tartsanak velünk!

FOCIPÁLYA AVATÓ

Amint arról az előző számban már hírt adtunk, a plébánián elkészült a focipálya. **JÚLIUS 3-án, szombaton** ünnepélyes keretek között adjuk át a gyermekeknek, hogy „*ép testben ép lélek*”-kel élhessenek. Ezért reggel **9 órakor** a plébános atya megáldja a pályát, majd következik egy foci-bajnokság a turai és a szomszéd települések ministránsai között. A rangadókat egy kiadós ebéddel koronázzuk meg! Mindenkit szeretettel hívunk és várunk – legalább szurkolni – erre a gyermekek által már régóta várt eseményre.

Palya János, plébános

A VI. VÁCI EGYHÁZMEGYEI TALÁLKOZÓ

2010. június 25. (péntek) Galgahévíz

9.00 Érkezés, regisztráció

9.30 Kezds: Maczkó Mária

Köszöntő: Miklusiak Krzysztof (Kristóf) SDS plébános, Dr. Basa Antal Polgármester Úr
A falu bemutatása: Darnyik Ágnes.

10.00 Sportprogramok bemutatása: Dlubala Robert SDS atya (foci, kézilabda, kosárlabda, ping-pong, könnyűatlétika, játékok és foglalkozások gyerekeknek)

10.30 Starostka Stanisław SDS atya előadása.

12.00 Déli ima (MR 1 közvetítése)

12.15 Galgahévízi néptáncsoport és vendég néptáncsoportok fellépése: Mrowca család (Lengyelország), Pávákör, Hagyományörző csoport, Hévízgyörki Asszonykórus, Muharay Elemér Népiegyüttes Bag

14.15 „Keresztények Indiában” Jyothi

Jampana szalvator nővér előadása

14.30-tól Szentségimádás és gyónási

lehetőség a templomban

14.45 Tanúságtétel

15.30 Eredményhirdetés a sportversenyekről.

16.15 A szentmise énekpróbája (Filia

Zenekar), Jézus Szíve-litánia

17.00 Szentmise

18.30 Vacsora

19.00 HúHa!!! Alkotó fiatalok az Egyházban

Huszas-harmincas fiatalok estje

19.30 Néptáncosok programja, éneklés

21.00 Tábortűz

21.45 Közös esti ima (Taizé-i imaóra)

2010. június 26. (sz.) Galgahévíz

9.00 Érkezés, regisztráció

9.30 Kezds: Maczkó Mária

Köszöntő: Miklusiak Krzysztof (Kristóf) SDS plébános, Dr. Basa Antal polgármester
A falu bemutatása: Darnyik Ágnes

10.00 Starostka Stanisław SDS atya előadása

11.30 Cantiamo Kórus koncertje

12.00 Déli ima (MR 1 közvetítése)

12.15 Galgahévízi néptáncsoport és vendég néptáncsoportok fellépése: Mrowca család (Lengyelország), Kisbetyárok, Ifjúsági-csoport, Hagyományörző-csoport, Muharay Népiegyüttes (Bag), Hévízgyörki Asszonykórus

13.30-tól Szentségimádás és gyónási

lehetőség a templomban

14.00 Dr. Csókay András előadása

15.00 Sillye Jenő koncertje

16.30 A szentmise énekpróbája, Jézus Szíve-litánia

17.00 Ünnepi Szentmise

A Nemzeti Összetartozás Napja

Az Országgyűlés június 4-ét, az 1920. évi trianoni békediktátum napját a Nemzeti Összetartozás Napjává nyilvánította. „A nemzeti összetartozás melletti tanúságtételről szóló” emléktörvényt csak egy parlamenti párt utasította el. A törvény végén olvasható indoklás közérthetően foglalja össze a lényegét: „Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békediktátum kitörölhetetlen, máig feldolgozatlan nyomot hagyott Közép-Európai nemzeteink tudatában, generációk óta a régió történelmének és politikai eseményeinek közvetlen vagy közvetett befolyásolója. Közép-Európa államai és nemzeti a döntés rájuk vonatkozó következményeinek megfelelően eltérő módon viszonyulnak a szerződéshez. Egyes nemzetek önzonosságuk megteremtése és kiterjesztése szempontjából meghatározó és előremutató eseménynek tekintik, ám a magyarság számára a XX. század legnagyobb tragédiája.”

Június 4-én, a trianoni diktátum aláírásának 90. évfordulóján, fél ótkor országsszerte megszólaltak a harangok. A turai templomban este hét órakor kezdődő szentmisét Magyarországért, a határon innen és túl élő magyarokért ajánlotta fel Palya János plébános. A mise után a piactéri kettős-keresztnél kezdődött megemlékezésen Kálna Tibor úgy fogalmazott, hogy egy kábulat mélyéből eszmélő nemzet tagjaként bizakodó szívvel köszöntöm önöket ezen drámai évfordulón, amely egyszerre szól az elbukásról és a gyászról, valamint a hamvaiból feltámadó nemzet szellemi ébredéséről és erkölcsi megtisztulásáról. Kilencven évvel ezelőtt országsszerte megszólaltak a harangok, félárbocra eresztették a zászlókat. Kilencven év telt el a trianoni gyalázat óta. Felidézte a húsz évvel ezelőtti temesvári tüntetést, amellyel elkezdődött a trianoni szégyengörccs lebontása. Nem telt el olyan év, hogy szűkebb, vagy bővebb körben ne esett volna szó erről az évfordulóról. Majd elkövetkezett 2004. december 5., az utolsó kétszáz esztendő legsötétebb napja. Ekkor fogalmazódott meg Lukács Vilmos részéről az a gondolat, hogy jöjjünk össze a szabad ég alatt és emlékezzünk. 2006-ban Kis András kezdeményezésére széles összefogással felállítottuk a kettős-keresztet a piactéren azzal a felirattal, hogy „A trianoni évfordulóra és az 1956-os forradalom 50. évfordulójára”. Majd Deák Ferencet idézte: „Ami erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják. De miről a nemzet, félve a szenvedésektől, önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz, s mindig kétséges.”

A megemlékezés során elhangzott Wass Albert verseket, a Hontalanság hitvallása és az Üzenet haza címűt, Csányi Petra és Farkas Ákos szavalta el. Sillye Jenő: Szállj, dalom című dalát Sára Gábor és Barcsi Zsolt adta elő: „Ó, Istenünk, eléd letérdelünk, könyörgünk hozzád, téged kér szívünk: áldd meg a népünk, áldd meg nemzetünk! 'A nagy világon e kívül' sehol sincs helyünk, s mi egymástól is megtagadtuk itt, hogy boldogok legyünk.” A Templomi Énekkar a katolikus magyarság régi néphimnuszát, a Kodály Zoltán által feldolgozott: Ének Szent István királyhoz című, 'Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga' kezdetűt énekelte.

A Szózat hangjai mellett helyezték el koszorúkat a Vigyázó Kör és Fidesz képviselői. (A Jobbik korábban, öt óra körül koszorúzott.) A szép számú megjelent elénekelte a Székely Himnusz, majd a megemlékezés befejezéséül a Templomi Énekkar énekelte a Búcsújáró Székely Himnusz, vezényelt: Tóth Péter László karnagy.

A posta melletti kettőskeresztnél emlékeztek Trianonra

Egy turai születésű kedves olvasónk küldte el versét az emléknapi alkalmából.

SZILÁGYI MIHÁLY Sors sodrában

Országhatáron kívül élő Nemzetem
Fekszel Bethesda partján embertelen
Mozdul a víz vársz nagyon
Valaki segít sorsodon
Sajnos nem jön senki sem
Clemanceura ne várj ő szívtelen
Neki nem fáj Nemzetem egyik gyermekét
Balkáni csizma taposta szét
Másikat a kárpátaljai
Gulág árkában keresd csontjait
Harmadik gyermeke nagyváradi
Katedrálisból trágját kell hordani
Felvidéki gyermekét főnöke kéri
Tagadja meg nevét
Ötödik gyermeke Lajtán inneni
Neki a nyelvvel vannak gondjai
Hol vannak hatalmak nagyjai
Kik a terhet fel fogják oldani
Legyőzi végül rosszat a jó
Visszaadják mi adható
Begyógyuljon Nemzetem sebe
Minden gyermekének legyen embere
Mozdul újra Bethesda vize.

Székesfehérvár, 2003. június 4.

Kuti József

Megyei rajzverseny

Abonyban, a Gyulai Gaál Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény által, 2010. május 14-én megrendezett megyei szintű rajzversenyen kimagasló eredményt értek el iskolánk tanulói. A rangos versenyen tizenhat településről, közel százharminc tehetséges fiatal, négy korcsoportban mérhette össze szakmai felkészültségét. A zsűrielnök elmondása szerint, az idei versenyen az utóbbi idők legszínvonalasabb alkotásai születtek meg, ezért a döntés a rangsor kialakítását illetően még nehezebb volt, mint az előző években. A kérdés megoldását a tervezettnél több helyezés odaítélése jelentette. Iskolánkat a következő tanulók képviselték: **Lajtos Laura (4.a)**, Kronovetter Sára (5.d), Meleg Eszter (5.d), Miklós Cintia (5.c), Sallai Regina (5.a), Sima Nikolett (5.c), Keserű Melinda (6.a), Tóth Brigitta Vanda (6.a), Csík Barbara (7.b), Radó Lilla Boglárka (8.a), Varga Vanda (8.a). A gyerekeket Kálnáné Ádám Anita készítette fel. Gratulálunk és további szép sikereket kívánunk! Eredmények: 2. korcsoport (3-4. osztályosok) – meseilusztráció kategóriában: I. helyezett: Lajtos Laura. 4. korcsoport (7-8. osztályosok) – csendélet kategóriában: I. helyezettek: Csík Barbara (7.a) és Radó Lilla Boglárka (8.a)

Cinema City – országos pályázat

„Így neveld a sárkányodat!” – címmel hirdett országos pályázatot a Cinema City mozihálózat iskolás korú gyerekek részére. 197 beérkezett pályázat közül a harmadik kategóriában I. helyezett lett az a beküldött pályamű, melyet Benke Dorottya (3.d), Makó Viktória (3.d) és Karácsondi Réka (3.d) készített el. Köszönet nekik és külön köszönet Makóné Gólya Judit anyukának, aki nagyon sokat segített az esztétikus, rendezett tabló elkészítésében. Május 14-én el is látogatott a 3.d osztály és az őket kísérő szülők a budapesti Aréna Plazaba, ahol megtekintették az Így neveld a sárkányodat! c. 3D-s filmet. Nagy élményt jelentett a mozizás valamilyenüknek.

Mesemondó verseny

A III. „Galgaparti mesék” címmel meghirdett mesemondó versenyt 2010. május 8-án Bagon rendezték meg. A 3.c osztályból két tanuló vett részt rajta. Debre Noémi különdíjban részesült, Tóth-Antal Dominik III. helyezést ért el. Gratulálunk a szép eredményekhez! Felkészítő tanító nénijük: Pásztai Éva volt.

Természetismeret t. verseny – országos döntő

Az Apáczai Kiadó és a Szivárvány Heted 7 Határon gyermeklap által hirdetett 7 fordulós természetismeret levelezős tanulmányi verseny országos döntőjét 2010. április 23-án rendezték meg Budapesten. Iskolánkból Debre Noémi 3.c osztályos tanuló jutott be. 40. helyezést ért el a 120 meghívott versenyző közül. Gratulálunk teljesítményéhez! Felkészítő tanító néni: Pásztai Éva

Hévízgyörki barangolás

A Tekergők május 22-én 30 fővel vágta neki a 22 km-es távnak. Az időjárás megint kegyeibe fogadta őket. A hét monszunszerű csapadéknak csak a nyomát látták. A szervezők azonban két helyen is elterelték a megszokott útvonalat a sárdagonyák miatt. Az iramot jól bíró diákok és felnőttek csapata verbuválódott össze ezen a napon. Csányi Petra Martonosi Bálinttal futva 3 óra alatt, Sára Péter, Gólya Ádám és Lajkó Máté 3 és fél óra alatt, a főhad pedig 5 óra alatt ért be a célba. Közben pedig két hosszabb pihenőt is tartottak.

Egyiket a Nagy-völgyben, ahol a résztvevők között kisebb nyeregményeket sorsoltak ki, és a Bika-tónál, ahol a büfé finomságai tartották fogva a csapatot. Köszönjük a Hévízgyörki Természetbarát Egyesületnek a remek szervezést és az ellátást!

Karancs-Medves tájain

Május 1-jén, kora reggel a Tekergők 36 fős csapata utazott el Salgótarjánba, amely egy 19 km-es, 650 m-es szintemelkedésű túra kiindulópontja volt. Karancs a Cserhát 729 m-es bazalttömbje, melyet Mikszáth Kálmán nevezett el „Palóc Olymposznak”, Medves pedig Európa egyik legnagyobb összefüggő bazalttakarója. Pár száz méter után meredek kaptatón jutottak fel a Kálváriára, majd kisebb hullámvölgyezés után elérték a Czeberna-völgyet. A meleget és a fáradtságot kárpótolta a vegetáció szépsége és a domborzat állandó változása. Somsokőújfaluba érkezőn hosszabb pihenő következett. Egy elhagyott turistaháznál és forrásnál a szervezők csurgatott hagymáskenyérrel kedveskedtek mindenkinek. Innen már csak 1,5 km-t kellett felfelé haladni, hogy elérjék a romvárat. Közben megcsodálhatták a nagyméretű szabályos bazaltoszlopok tekintélyes tömegét. A várat a Kacsicsok, a Szapolyaik és még Balassi Bálint is uralta. A törökök kiűzése óta omladozott, majd kb. 10 éve megerősítették a falakat, a torony küptetőt kapott. 1845. június 11-én Petőfi is felkereste ezt a helyet, melyről az úti naplójában így ír: „Talán nem volt Magyarországon vár, mely olyan közel szomszédja lett volna a csillagoknak, mint Salgó. Sokáig ültem legfelső csúcsán, tekintetem mérföldeken, lelkem századokon túl barangolt.” Azután tovább indult a csapat a Bo-

szorkány-kő 571 m-es csúcsára. Innen már a célba, a megyeszékhely nehézipari negyedébe érkeztek, ahol a majális ünnepi műsorába csöppentek bele. Külön dicséret illet több tekergőt is, akik a lehorzsolódó bőr, a megjelenő vízhólyagok, fejfájás és enyhe napszúrás tünetei mellett is beérték a célba. A túrát vezette: Kis Gábor

Gyermeknap alsó- és felső tagozaton

Május 27-én a reggeli gyülekező után a harmadikos és negyedikes tanulók nagy izgalommal vonultak az osztályukba. A füves udvaron játéktanulás, célbadobás, kecskelábhajtás, fogócskázás várta a negyedikeseket. A másik udvaron ezalatt a harmadik évfolyam az egész udvart behálózó akadálypályán bizonyíthatta ügyességét és erejét. Majd csere után a negyedikesek kötélhúzásban is jeleskedhettek. Tízórai után megkapták a gyerekek a meglepetéseket. Üdvizsgálással fogadták a jégkrémet, narancsot, üdítőt, lufit, édességeket. 11 órától vidám színházi előadás szórakoztatta diákjainkat. Vidámság, jókedv, nevetés jellemezte ezt a napot. Programszervező volt: Hubert Zoltánné. A felső tagozaton sportprogramokkal kedveskedtek az ott tanuló diákoknak. A gyülekező után az osztályfőnökök kiosztották az egyénre szóló menetleveleket, majd a tornászok bemutatója következett. A *trambulinos sportbemutatót a következő tanulók vettek részt – lányok:* Dusa Barbara 6.a, Koncz Livia 6.b, Kuthi Vivien 6.b, Lukács Adrienn 6.c, Edvi Anna 6.c, Csányi Petra 8.c; *fiúk:* Kui Ádám, Csányi Dávid 7.a, Csorba Ádám 7.b. Minden tanulónak legalább tíz feladatot kellett teljesítenie. Akik ennél többet teljesítettek, azok ajándéksorsoláson vettek részt, amelyen sport-, és játékszereket nyerhettek. A nap végén minden gyerek – stílszerűen – sportcsokit kapott ajándékba. Programszervező volt: Jenei Csabáné, a DÖNK és a testnevelő tanárok.

Atlétikaverseny – Gödöllő - 2010. május 4. és 6.

2. helyezettek: Szilágyi Zsanett, Baranyi Zsófia, Keserű Krisztina, Gutyina Viktória, Csörgi Szilvia, Bata Alexandra, Benke Andrea 4. osztályos tanulókból álló csapat. Baranyi Zsófia egyéni összetettben 3. lett. Ő képviselte iskolánkat az Albertirsán május 18-án megrendezett Megyei Diákolimpián, ahol 91 versenyző közül a 20. helyen végzett. 3. helyezettek: Pápai Gergő, Tóth Kornél, Oláh József, Gyetván Dominik, Lajtos Péter, Radics Márk 4. osztályos tanulókból álló csapata. Gratulálunk tanítványainknak! Felkészítők voltak: Hubert Zoltánné, Kovács Tibor, Fekete-Liszka Zsuzsanna

Freestyle

Szabadstílusú foci

Az idén Szár községben került megrendezésre az országos szabadstílusú foci bajnokság, melyen Kálna Dávid III. helyezést ért el. Gratulálunk, és a folytatáshoz sok sikert kívánunk!

Sportágválasztó – Budapest, május 14.

Idén először vett részt iskolánk az immár 6. alkalommal megrendezett Sportágválasztó rendezvényen Budapesten, a Maglódi úti sportcentrumban. A 6. évfolyam tanulói, kísérőkkel együtt összesen 75 fő utazott el a fővárosba május 14-én, hogy több, mint 80 sportág közül válogathasson kedve szerint. A helyszín közepén felállított nagyszínpadon állandó bemutatók kötötték le a figyelmüket. Többek között a Rippel

fivérek bemutatója, aerobik, Csollány Szilveszter, Kótai Mihály sportbeszámoló. Programszervezők voltak: Kovács Tibor és Fekete-Liszka Zsuzsanna testnevelők.

Drogellenes futás

Harmadik alkalommal biztosítottunk kíséretet a „DROGMENTES MAGYARORSZÁGÉRT MARATON” futóknak, amely egy országos futás a gyermekek jövőjéért, a drogok nélküli életért. A futók 42 napon keresztül 320 települést érintve, váltóban futják körbe az országot. Turára május 26-án, szerdán érkeztek. Iskolánk tornatermében fogadtuk a delegáció tagjait, akik drogellenes előadást tartottak az 5. és 7. évfolyamos, valamint az SNI-s tanulóknak. Mikor megérkezett a mikrobusz, amely a futókat kísérte, a tanulóink is besorakoztak mögéjük, és egészen a Galgahévíz tábláig kísérték őket. A gyerekek felváltva vitték a rendezvény zászlaját.

Gólya Gáborné
sajtóreferens

Jászberényi kirándulás

Egy kedves levelet kaptam Konkolics Krisztina nyolcadikos tanulótlól, amelyben leírja, hogy milyen érdekes programok várták tanulóinkat a Gyermeknapon. Ugyancsak nagy élményt jelentett neki és osztálytársainak az osztálykirándulás. Levelében az alábbiakat említi meg: „2010. május 28-án, pénteken kirándulni mentünk Jászberénybe az állatkertbe és a strandra osztályfőnökünk Diligens Károlyné (Jutka néni) kíséretével. Velünk volt még két tanító néni is: Takács Marika néni és Erdélyi Gáborné. Először az állatkertbe mentünk, ahol sok érdekes állatot láttunk. Nekem legjobban a vidra, a jávai makakó, a sziklapapagáj, a tigris és a sok színes madár tetszett. Az állatkerti séta után átmertünk fürödni a közeli strandra. Fáradtan, de nagy jókedvvel és teli élménnyel tértünk haza. Köszönjük kísérőink segítségét!”

T.P.

Kardoss Márta országszerte már több pedagógus-napi ünnepségen elszavalt versével köszöntjük szeretettel a Turán dolgozó pedagógusokat, s kívánunk munkájukhoz további sok erőt, egészséget, elhivatottságot, örömet!

A szerkesztőség

KARDOSS MÁRTA:

Jöjj közelebb!

*Kezedbe teszem a Könyvet,
hogy vezessen a sűrű ködben.
Kezedbe teszem az átlátszó kristályt,
hogy lásd a szépet, keresd a tisztát.
Kezedbe teszem a gyertyalángot,
világíts annak, aki bántott.
Kezedbe teszem a szótt takarót,
takard be az árván fázót!
Kezedbe teszem a fénylő kulcsot,
hogy meleg legyen és várjon az otthon.
Indulj hát, s hívd magaddal a gyerekeket,
hogy kezükbe tehesd a szeretetet!*

Már harmadik éve, hogy a Drogmentes Alapítvány által szervezett Maratoni futás során a Tura Biztonságáért 2002 egyesület biztosítja a városunkon való áthaladást. Tavaly Turától Galgahévízen, Hévízgyörkön, Bagon, Aszódon át a csárdáig biztosítottuk az útvonalat a rendőrséggel közösen. A 2010. évben Kajtor Péter és Czéh Tamás Biztosították az áthaladást.

Immár ötödik alkalommal rendeztük meg – idén 2010. május 29-én – a Tura Biztonságáért 2002 Polgárőr Egyesület Jótékonyági Bálját. A bál fővédnöke Szendrei Ferenc polgármester úr volt. Körünkben köszönthettük Szenyoránszki Ferenc urat, a Pest Megyei Polgárőr Szövetség elnök helyettesét, aki átadta a megyei kitüntetések. 2009. évben Aszód város és térségében végzett kiemelkedő bűnmegelőzési tevékenységéért Lukács István, az Egyesület elnöke ezüst emlék plakettet és Dicsérő Oklevelet kapott. A polgárőrségben 2009-ben végzett kiemelkedő munkájáért Sallai István, Tóth József és Lukács Péter vehette át a Megyei Dicsérő Oklevelet. Az Egyesület helyi vezetősége pedig a 2009. év kiemelkedő munkájáért Molnár Sándorné, Dobroviczki Zoltán és Benkó Mihály részére Dicsérő Oklevelet adományozott. Továbbá körünkben köszönthettük Sztruhár Jánost a Kistérségi Vám- és

POLGÁRŐRSÉGI HÍREK

Pénzügyérségtől, Almási Gyulát a Budapesti Vám- és Pénzügyérségtől, valamint Simó Tibort, a Budapest Ferihegy 2. vezetőjét.

Az elmúlt évekhez hasonlóan szeretnénk tovább fejleszteni Egyesületünk technikai felszereltségét. A 2009-ban megrendezett bál bevételéből formaruhát és URH adóvevőket vásároltunk. Itt szeretnék köszönetet mondani minden polgárőr társamnak azért az áldozatos munkáért, amit családjaik nélkülözésével végeznek! Éjszakai szolgálatok, vásárok, rendezvények, piacok és még sorolhatnám... Köszönöm a családoknak a türelmet és megértést. A polgárőr saját szabadidejét feláldozva, térítés mentesen végzi szolgálatát!!! Köszönjük szépen Tura Város Vállalkozóinak és Lakosságának, hogy a 2010. évben is támogatták egyesületünk munkáját. Remélem, a jövőben is segítséget tudunk nyújtani a lakosság szolgálatában!

Itt szeretnék köszönetet mondani azoknak a turai polgárőröknek, akik a III. fokú belvízvédelemnél energiát és időt nem kímélve, éjszaka és nappal egyaránt helytálltak. Köszönet a Pest Megyei Polgárőr Szövetségnek is, amely 12 település polgárőreit mozgatta meg a védekezéshez.

Tisztelettel: *Lukács István, elnök*

TÁMOGATÓK: Tura Város Önkormányzata, Szélyes Józsefné, Galgamenti Szövetkezet, Marosvölgyi János, Lukács István, Elmotech KFT., Galga COOP, Kuti István /Kisbóha/, Tóth Zs. István - Kék Öböl Ruhatisztító, Kastély Üzletház, Flamingó Presszó, Nagy T. Tamás, Trincsi Totó, Turai Fatelep - Mészáros Attila, Csányi István italdiszkont, Szilka Szalon, Aqua Fontis Patika, Erdélyi Sándor - asztalos, Király ABC, Loby Autósbolt, Csempebolt /Galgahévízi út/, Kuti József, Kókai László - Kastély bolt, Szabó Tamás - biztonságtechnika, Máté Referencia, Seres László, Dr. Dobos László - állatorvos, Saska József - autószerelő, Szabó József - villanszerelő, Liskai József - üveges, Krova 3 Bt., Lipcsei Gábor, Baranyi és Fiai Kft., Nagy Erika - fodrász, Babu Virágbolt, Kék Páfrány Virágbolt /Piactér/, Csilla Fotó, Hantai József - Swing Kisáruház, Németi Péter - Pálinkafőző, Kristály Kuckó, CALYPSO Zenekar, Országos Polgárőr Szövetség, Demény Team, Marcsi Falatozó, Pintér Virág /Kossúth L. út/, Újvári István - Temető virág nagy ker., Bácskai Elemér, Varjú József - Autós bolt, Zágoni CBA, Pusztai István 100Ft-os bolt, Számítástechnika /Piactér/, 2Ezermester Barkácsbolt, Kriszta Ajándékbolt, Adri Divat, Németi Péterné Játékboltja, Papírbolt /Piactér/, Polo Üzletház, Kamilla Gyógynövény, Sára Péter Gazdaboltja, Hot Chili Büfé, CBA /Galgahévízi út/, Tura Metál Bt., L & L Kft., Hatalyák Optika, Kónya Bolt, Tóth Mihály - kertész, Diós István, Batta Erzsébet, Húsprofil Kft., Szaszko József - méhész, Kajtor Péter - méhész, Meleg Zoltán - savanyúság, Domoszlai Pékség, Könyvelem Bt. - Varga Istvánné, Zséli Lakástextil, Kövi - Sec, Tim Sport, Macskaszem Horgászbolt, Sára Tamás, Tóh Zs.Jánosné - lcu tészta

Kislagzi

Foto: Csilla Fotó

Június 10-én forró nyári melegben került sor a Többsincs Óvoda és Bölcsődében a hagyományos kislagzira. Az eseményről az m1 is felvételt készített, mely június 15-én a Nappali c. műsorban került adásba Szénási József szerkesztésében. Megtekinthető: <http://videotar.mtv.hu>

Az együtténeklés öröme

Május 9-ét már időben bejegyeztem a naptáramba. Aznap két helyszínen, délelőtt Máriabesnyőn, délután pedig Szadán is fellépésem volt, de siettem haza és nagy várakozással érkeztem Köles Éva Szép szóval, muzsikával c. első lemezének koncertbemutatójára. Már előre és a dalokat hallgatva is megfogalmazódtak bennem gondolatok, melyeket a túlfűtött hangulatban nem volt lehetőségem elmondani. Most – a Turai Hírlap felkérésére – örömmel teszem meg az írás segítségével, hogy az oda elvitt szavakat elismerésként tegyem le Köles Éva és kiváló muzsikustársai, családi-rokoni-baráti közreműködői elé. Igaz a koncert a turai művelődési ház nagytermében került megrendezésre, de lelki szemeim előtt megjelent, amint a népművészet ékkövei csillognak az alkonyi nap fényében.

Az énekek megörvendeztették azokat, akik jelen voltak Éva koncertjén, hallgatták és hallották is az üzenetét. A körülöttünk lévő világi nagy zajongásban érdemes volt a népdal áhítatának pihentető perceiben valóságosan újjászületnünk. A színpadon hármassal alkotott a magyar nyelv, a magyar népzene és a magyar néptánc.

A zene, az ének, a tánc az emberi kultúra fontos része. Ősidők kezdete óta az ember segítője. Az énekek által a legbensőségesebb emberi érzelmeket közvetíthetjük. Lehet azért hallgatni, énekelni, nézni, táncolni, mert élvezetes, mert szokatlan, mert különleges, mert szép, de azt hiszem, többről van szó. Éva ősbib, a természetből sokkal kevésbé eltávolodott életformát, érzésvilágot, kultúrát hoz emberközelbe, tesz tapinthatóvá. Érzelmeket kelt az emberben és feltárja előttünk azt a szépséget, amelyet nem lehet csak adattárakban őrizni. Az énekek elhosszabb köztérrel, patakcsengéssel, erdők suttozásával, mezők sóhajait, öregek emlékezetét, ifjak igyekezetét, hogy átmelegedjen a szívünk az énekek tisztaságától.

Éva klasszikus zenei tanulmányai után felnőtt korában talált rá igazi szerelmére, a népzeneire. Szólistaként több országos megmérettetésen díjazták már, pl. KÖTA

Arany Páva-díjjal, Nívó-díjjal. Még tanuló korában népdalkör vezetésre és gyerekek daltanítására hívták, így kórusvezetőként is jeleskedik Galgahévízen, Heréden, Csömörön. Budai Ilona annak idején az Óbudai Népzenei Iskolában arra bízta, hogy találja meg saját énekhangját. S valóban minden hang megtalálja a saját közegét és kifejezési formáját, ezzel megteremtve ugyanazon dalok sokszínű értelmezését. A mai túlbujánzó világi zenei kínálatban azon kevesek közé tartozik Éva, aki felvállalja az autentikus népzene örökérvényűségét. Köles Éva minél több élő koncerttel juthat el azok füléhez és szívéhez, akik igazán azonosulni tudnak a tiszta forrásból merített népdalokkal. Hisz azokat csak addig tudjuk énekelni, amíg hagyják, amíg vannak mindazok, akik befogadják.

Éva elmondása szerint „sok együtténeklés örömet” osztottunk meg az évek során, mely a korábbi tanáraival (pl. a kántorképzős ének tanárával, Jáki Teodóz bencés szerzetessel) eltöltött időhöz hasonlóan „meghatározó ösztönzés volt a népi éneklés magasabb szintű művelésére”. Talán a népi kultúráról való gondolkodásmód kialakításában volt és lesz szerepe a Turai Énekmondókban eltöltött esztendőknél is. Számomra máig minden interjú a gyökerek és a tanítás, a kincsek továbbadásának fontosságával kezdődik, hisz sosem szabad elfelejtenünk, honnan indultunk. Elmondhatom, hogy én már nem éltem hiába, szétszórtam a magot, amely egykori tanítványaimnál, Szita Eszternél, Gregori Évánál, Köles Évánál termékeny talajba hullott. Amikor már maguktól is tudnak repülni a madárkák, magasba kell őket tartani és el kell őket engedni. A tanítványaim megérezték és megértették, hogy a gazdag, élő népzenei hagyományokból a fiatal generációnak erkölcsi kötelessége megőrizni és továbbadni a népzenei örökséget. Arra bízattam őket, hogy először mindig a szülőföld és a szűkebb pátria népdalait kell megtanulni, aztán lehet ismerkedni más tájegységek dalaival. Éva felmenőitől is kapott útravalót. Az

égből vigyázó nagymamák örökségeként az apai nagymama, Kölesné Bözsi néni, mint énekes adatközlő játszott meghatározó szerepet Éva életében. Az anyai nagymama, Diósné Olgi néni pedig rendre maga köré gyűjtötte unokáit, s jóval többet hagyott számukra, mint gyönyörűen kézimunkázott pulóvereket, s finom süteményrecepteket: a családi összetartás fontosságát. Köles Éva kezdeményezése, az unokatestvérek és barátok kórusba gyűjtése is bizonyíték arra, hogy a közösségi éneklésnek máig van létjogosultsága. A közös éneklésnek nagy ereje van, mert valamiféle tudattalan közeledés a természetközeli formákhoz, a tiszta dologhoz, amelyektől eltávolodtunk.

A lemez anyagának alapja egy jó néhány évvel ezelőtti hatvani önálló est gondolataiból és zenéből állt össze – ahogy Pál Lajos írja a lemezt ajánló bevezetőjében. Igényes válogatású, szép szerkesztésű és grafikai kivitelezésű az album, igazi családi vállalkozás: borítót tervező sógornő, éneklő testvérek, doboló férj, versmondó édesapa. Külön dicséret illeti az összekötő szövegeket, de még inkább azok előadó-művészi szintű tolmácsolóját, Köles doktort, aki letörhetetlen, áhítatos mosollyal nézte, csodálta lányait, a szólóénekes Évát és a vele duóban is megjelenő Ágotát.

Őszintén kívánom Köles Évának a szólóénekesi pálya folytatását, s talán egyszer lesz alkalmam a világot jelentő deszkákon a közönség előtt méltatni egykori tanítványomat, s vele együtt énekelni szülőföldünk kedves dalait. Ehhez a rögös, de boldogságot rejtő úthoz az elszántság, a vidámság és a zenei adottságok mellé kívánok kitartást, erőt és a Jóisten áldását!

Szeretettel: Maczkó Mária

XV. ÉLŐ NÉPMŰVÉSZET ORSZÁGOS NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI TÁRLATA

Az elmúlt évben megalakult Zsiga Ilon Hímzőszakkör turai amatőr társművészekkel karöltve pályázott a fenti kiállításra. A szakkör vezetője, az intézmény egyik munkatársa: Újvári Tünde, aki kolozsvári származásúként gyerekkorától kézimunkázott. Turára települését

követően saját érdeklődéséből kezdte el tanulni 2009-ben a turai hímzést Terka nénitől. Egy babaszoba méretű ebédlőt készítettek, mellyel továbbjutottak a Néprajzi Múzeumban ősszel nyíló országos kiállításra is. Egy képzeletbeli parasztház egykori tisztaszobájában a mai kor igényei szerint kialakított népies, de nem archaikus elrendezésű térben jelennek meg az egyes darabok. Alkotók – Tervezés: Bozó Györgyné, Sára Balázs, Seres Tünde; trukkolás: Bozó Györgyné; hímzés: Újvári Tünde, Bozó Györgyné, Kopka Istvánné, Gyenes Lászlóné, Tóth Józsefné; fafaragás: Sára Balázs; asztalosmunkák: Sára Balázs, Sima László; szövés: Dolányi Anna; meséírás: Fekete Lászlóné és Seres Tünde; grafika: Tóth Viktória. A kiállítás a veregyeházi Szabadidős és Gazdasági Innovációs Központ Udvarház Galériájában június 27-ig látogatható.

Diós István 1933-2010

Életének 77. évében elhunyt az Őszirózsa Nyugdíjas Egyesület egyik alapító, aktív tagja.

Diós István családi megélhetését a kereskedelem jelentette. 1949. június 1-én a Turai Földművelésügyi Tabán úti 2. sz. boltjában kezdett dolgozni bolti segédként, majd ugyanitt 1951-ben kinevezték boltvezetőnek. 1956-os leszerelését követően a Pecze Ferenc családi házában nyitott papírboltban lett boltvezető, később az 1. sz. élelmiszerbolt, majd a vasbolt eladója. Munka mellett elvégezte a kereskedelmi iskolát. 1957-ben megnősült, és feleségével közösen alakítottak ki a „Veszélka-házból” egy vegyesboltot. Házasságukból két gyermek született, akik az unokákkal együtt tovább viszik a kereskedői hagyományt a családban. 1965-ben Pista bácsi leérettségizett, s további szakiskolákat elvégezve a Galga Vidéke ÁFÉSZ központi irodájának munkatársa lett, de felesége betegsége után visszatért boltjukba. Több kiváló bolti elismerő címet is magukénak tudhattak, Pista bácsi munkáját egyebek mellett a SZÖVOSZ arany pecsétgyűrűjével is elismerték.

Az 1990-es évektől rendszeresen részt vett a település kulturális életében, ebből négy éven keresztül gondnokként a művelődési házban dolgozott. A Sára Ferenc vezette Kék Szivárvány Népdalkör örökös tagja, majd a nyugdíjas népdalkör kis számú férfi részlegét is erősítette szólisztikus hangjával. A klubban pénztárosi, ill. titkári teendőket is ellátott a közelmúltban bekövetkezett betegségéig. Emlékezetünkben a hagyományörzés oszlopos tagjaként marad meg hímzett ingben, pitykés mellényben, turai nótákat énekelve.

Diós István felesége, gyermekei és családtagjaik köszönetüket fejezik ki mindazoknak, akik a szeretett férjet, édesapát, nagyapát 2010. június 11-én elkísérték utolsó földi útjára és virágot vittek sírjára, osztva fájdalunkban.

Marinka Sándorné elnök köszönte meg a felújításban résztvevők munkáját. Barátné Sima Ilonka és Nagy Sándor műsorát finom ebéd és többórás tánc, vidámság követte.

Megújult a nyugdíjasház

Eggyé varázsolták az egymás mellett, korábban két részre bontott rendezvénytermet a turai Őszirózsa Nyugdíjas Egyesület székházában.

– *Miért volt erre szükség? – kérdezem az Őszirózsa Nyugdíjas egyesület titkárát.*

– Korábban elégnék bizonyult rendezvényeink lebonyolításához a belső rendezvényterem. Klubunk létszáma azonban nagy mértékben megnövekedett, jóval túl vagyunk már a 100 fón, így eseményeink alkalmával két egymás melletti helyiségbe kellett elosztani a résztvevőket. Ez persze kellemetlen volt valamennyiünknek. A választófal lebontása után most már együtt tudjuk élvezni találkozásainkat.

– *Ki szervezte meg az átalakítási munkálatokat?*

– Marinka Sándorné, egyesületünk elnöke indította el a szervezést polgármesterünk segítségével, aki ígéretéhez híven az alapanyagok biztosításával, a VÜCS szakembereinek bevonásával kibontatta a közfalat, elvégeztette a terem vakolását és festését. Fel szeretném hasz-

nálni ezt az alkalmat is arra, hogy megköszönjük felbecsülhetetlen értékű segítségüket, külön kiemelve Polgármester Úr személyét.

– *Úgy tudom, a klubtagok nagy része is segédkezett a munkák elvégzésénél.*

– Igen nagyon sokan segítettek az átalakítás előtt, alatt és utána. Mostak, vasaltak, takarítottak, udvart rendeztek. Nekik is köszönetünket fejezzük ki a vezetőség nevében. Egyesületünk aktív segítő tagjai is hozzájárultak ahhoz, hogy valamennyien kulturált helyen és körülmények között érezhessük magunkat, gond nélkül tudjunk beszélgetni, szórakozni, ünnepelni.

– *Sok örömteli találkozást, kellemes időtöltést kívánunk az „eggyel csökkent” falak között.*

– Abban nem lesz hiány. A sok munka meghozta csodálatos gyümölcsét: már a felújított falak között kerül sor az Anyák Napja ünnepére és a vidám majálisra, majd klubunk 30 éves jubileumi rendezvényére.

Takács Pál

Fotó: Takács Pál

TURAI ALKOTÓK KIÁLLÍTÁSA BUDAPESTEN

SZOLGÁLÓ SZERETET

A Fővárosi Cserhát Művészkör Turai Képző- és Iparművészek Csoportjának kiállítását május 12-én nyitották meg az alkotók és támogatóik Budapesten a Kinizsi Vinotéka Galériában. Az érdeklődők 5 turai alkotó munkáiban gyönyörködhetnek, Sáráné Blaskovics Judit hagyományörző ruháiban és Éliás Marcsi, Hazadi Mária, Sándor Irén, valamint Sándor István festményeiben. A kiállítás fővédnöke és egyben megnyitója Simon M. Veronika, Munkácsy-érmes festőművész volt, a vendégeket Szalai Gyula a Kinizsi Vinotéka Galéria üzletvezetője köszöntötte. Közreműködött Enyedi Béla daltulajdonos.

A turai csoport 2009-ben alakult meg, melynek tagjai egyénenként többszörösen díjazott művészek. A csoport az elmúlt évben nyári festőtábor megrendezése során kovácsolódott össze, amikor is a meglévő tudás és szakterületi ismeretek, gondolatok cserélődésére volt lehetőség. A megnyitó

ünnepségen engem az a megtiszteltetés ért, hogy az alkotókról ismertetőt mondjak, melyből az alábbi gondolatot idézem:

„Mint a cím is adja, Szolgáló Szeretettel jöttek, hiszen a mindennapi életükben is hitükkel, cselekedetükkel szolgálják embertársaikat. A most nyíló kiállítás egyensúlyba hozta a különálló területeket, és harmonikusan keretbe formázta, az ének, a zene, a versmondás, népi iparművészet és a festészet magasztos hangulatát. Mivel mind az öt alkotó külön-külön egyéniség, ezért most egyenként mutatom be őket, vagyis alkotásaikat, emberségüket.” A hely szükössége miatt csak egy-egy fontos momentumot említek lapunkban minden alkotóról, ízelítőül

Sáráné Blaskovics Judit Népi Iparművész, a Népművészet Mestere. A ruhatervezés és készítés rejtelmei akkor kezdték igazán érdekelni, amikor megszületett a lánya. A beszűkült konfekcióipar szerény választéka nem nyújtotta azt a bőséget,

Kerti parti Petőéknél

Nem első esetben találkoztunk lapunk munkatársa, Pető János Galábas úti lakásában olyan emberekkel, akik országos hírnévre tettek szert a társadalomban eltöltött tevékenységükkel. Kezdeném azzal, hogy Pető Jánost és kedves családját (feleségét és leányát) úgy gondolom, nem kell sok olvasónknak bemutatnom. Többen megcsodálták már kis, múzeumokat túlszárnyaló lakását, ahol a kis szobákat értékes gyűjtemények töltik meg. Az egyik szobában több mint 100 ózbak trófea várja a kíváncsiskodót, a mellette lévő madárpreparátumok töltik meg, majd egy ajtóval arrébb vaddisznó agarakban gyönyörködhetünk. De még nincs vége, mert megcsodálhatók a gímszarvas agancsok is, de egy szobában helyet kapott egy csodálatos néprajzi gyűjtemény is. És még mindezeket túl egy több száz darabos nyakkendő-gyűjtemény is rámosolyog a látogatóra.

Mindebből az következik, hogy a május 8-ra tervezett kerti parti 15 résztvevője legelőször ezeket járta végig. Innen útjuk a dús és érdekes növényzettel borított kertbe vezetett, ahol egy kis kápolna előtt egy csendes gondolatrendezésre kaptak lehetőséget a parti vendégei. Sajnos az időjárás e napon is nagyon szélsőségesnek mutatkozott, így a parti egy jelentős része a lakásban zajlott le. Nézzük most meg, hogy kik is voltak a nagy találkozó résztvevői. Elsőnek említeném meg a rövidesen 12. könyvének megjelenését váró Dr. Bernáth Zoltánt, az immár 95 éves, 2 gyermekes, 6 unokás és 10 dédunokás nyugállományú honvédtisztet, aki tanácsvezető bírói tevékenysége mellett írói tevékenységét is folytat. Itt volt Köveskúti György is, aki aranydiplomás erdőmérnök és napjainkban már nyugalmazott vadászati felügyelő. Őröla írja egy újságcikk, hogy „egyenes, szakmai kihívásokban bővelkedő pályát járt be. Mindennapjaiban különös összhangban él múlt és jelen.

Pető János családi otthona egy napra közösségi házzá alakult

Bármiről essék szó, valamilyen formában múltbeli történetek szövődnek köré és olyan emberek arca fénylik fel, akik már nincsenek velünk.” Itt volt Dr. Rác Zoltán is, az ismert jogász, iparművész, alapítványi kurátor (Nyitott Kapu Alapítvány) és író is. A Felkelő Nap árnyéka címmel jelent meg első verseskötete. Róla azt is tudjuk, hogy az Ének az emberért című musicaljét a Turai Komédiások rövidesen műsorukra tűzik. A további vendégek közül szeretném még megemlíteni Kerekes Lászlót, aki a Gyöngyösi Pallas Kiadó cégvezetője és Ő az, aki Pető János könyveinek is a kiadója. Márkus Györgyöt, a Veszprémi Fővárm hivatal pénzügyi nyomozó hadnagyát és nem utolsó sorban Szénási Józsefet, a Magyar Televízió munkatársát, lapunk jól ismert riporterét.

A rendkívül érdekes, nagy értékű találkozó finom vendéglátást élvezhetett. Az emlékezés, a jó tanácsok sokasága, a vidám tiszteletet nem nélkülöző beszélgetések egészen az esti órákig tartottak. Én baráti szeretettel köszönöm meg, kedves újságíró barátomnak a meghívást, a felejthetetlen, gazdag programot, kedves feleségének és leányának a sok finom falatot!

Takács Pál

A Cserhát Művészklub turai csoportja első gyűjteményes kiállításán Budapesten

amit szeretett volna. Ezt követte az a gondolat, hogy saját tervezésű és készítésű ruhákban járhatja lányát. Fantáziájának kibontakozása mellé a képzések sorozata következett, ami nem volt eredménytelen. Ruháin látszik az a gondos munka, mellyel készítők alkotta.

Hazadi Máriát fiatal kora óta vonzza a művészet több ága, ezért iskolai formában tanulta a fonott tárgyak készítését, különböző technikai szinten. A Cserhát Művészklubban üveg és olaj technikával készült tájképeit és misztikus formációit zsű-

rízette. Több munkája található magángyűjteményben, főleg üvegfestés alapúak. Éliás Ferencné Marcsi iskolásként Pataki Tibor rajztanárnál több gyermekrajz versenyen I. és II. helyezést ért el, de valójában akkor élte ki magát a rajzolásban és a festésben, amikor a gyermekei megszülettek. Ahogyan ceruzát tudtak fogni, nagy csomagolópapírokat vásároltak, amit az asztalra vagy a földre tettek, és nekihasználva rajzoltak, vagy vízfestéssel festettek. Akkor érezte azt a szeretetet, amit a gyermekek rajzzal tudnak kifejezni. Ezt az érzést megtapasztalva könnyű volt a gyermeknevelés. A gyerekek már felnőttek. 2009 Karácsonyára kapott tőlük festőállványt, ecseteket, vásznat. Egy kérésük volt, reggelre képet szeretnének látni. Így elkezdett ismét festgetetni.

V. Sándor Irén Ilona többszörösen díjazott festőművész mottója: „Éz vagyok én, a vászonra festett érzélem”. A szeretet vezéreszméje irányította, és ma is irányítja életét, Isten, család, munka sorrendjében. Az élet sodrása úgy adta, hogy az emberek lelkének segítése legyen a fő feladata, de sosem maradt hűtlen a festéshez.

A valódi áttörés 2002-ben kezdődött, amikor 107 darab festménnyel, olaj, tempera

technikával készített munkáival, – amik főként tájképek, impresszionisztikus szakrális kompozíciók – bemutatkozott Budapesten belvárosában. Innen kezdődött el önálló, és csoportos kiállításokon való részvétele, Budapesten és vidéken. Ismereteit Zebegényben a Szónyi István Festőakadémián és Görögország ikonfestő műhelyeiben bővítette.

Sándor István Józsefet családi gyökerei Turához kötik. Édesapja, néhai dr. Sándor István sebész főorvos volt Ő maga főállását tekintve a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Mezőgazdasági Főosztályának vezetője, de ezen túl régi-új amatőr művésznek számít. Egyetemista éve alatt elsősorban grafikákkal és karikatúrákkal foglalkozott, de unokanővére Irén biztatására újra a képzőművészet felé fordult, amelynek eredménye a kiállításon olajfestmények formájában megtekinthető. Eltökélt szándéka, hogy tovább halad ezen az úton és elsősorban természet- és emberábrázolásokkal kíván foglalkozni.

Az alkotók bemutatása után rövid műsor következett, amelynek fénypontja Maczkó Mária énekszóloja volt, Marika dalainak eléneklésébe bekapcsolta az ünneplő vendégeket is.

Takács Pál

A VEGYI TERHELÉS

Az emberiség már évszázadok óta ismeri a bennünket körülvevő, illetve általunk fogyasztott természetes és mesterséges anyagok okán előidézett veszélyeket. A XX. században azonban oly nagyarányú lett a vegyipari termelés, hogy annak következményei számunkra nem lehettek előre ismertek. A gyártó cégek, a vegyszerek áldásos hatásairól ódákat zengtek! És valóban jöttek is a csodák: a penicillin, az antibiotikumok, és a különböző fogyasztási cikkek óriási választéka.

Amint mára bebizonyosodott, ezek az új termékek, minden hasznuk ellenére sok bajt és egészségkárosodást hoztak ránk. Sok mesterséges vegyi anyag termelésében a klór igen hasznosnak bizonyult, mivel könnyen alkot kémiai kötéseket szénvegyületekkel, melyek borzasztóan stabilak és csak nagyon lassan képesek lebomlani. Ennek következtében ezek a gyakran mérgező anyagok úgy vándorolnak a halak, madarak, emlősök és az ember szöveteiben lévő zsírraktárak között, mint por a szélben.

Az új ipari nyersanyagok kőzetekből és talajból való kitermelése, számos egyéb természetes mérget is a felszínre hozott, és egyúttal ki is bocsátotta azokat a környezetbe. Légkörünk természetes ólomtartalma például, az elmúlt évtizedekben 300-szorosára nőtt, mely tudvalevőleg a központi idegrendszerre nézve toxikus hatású! A növényvédő szerek, különböző tartósítószeres és élelmiszeradalékok, kozmetikumok és gyógyszerek lehetséges mérgező hatásait csak most kezdjük megismerni (mellékhatások, idegrendszeri zsigeri ártalmak, átöröklődő tulajdonságok és születési rendellenességek, stb.). A mérgező anyagok szerveinkben észrevétlenül felhalmozódva, helyrehozhatatlan károkat okozhatnak.

A környezetszennyező anyagok hatásainak egyik leg többet vizsgált és legfélelmetesebb következménye a rák, amely az egyéb krónikus betegségeinkkel együtt, csakúgy mint a fejlett ipar, modern korunk „sajátossága”. A rákbetegségek kialakulásában ezek mellett, a dohányzásnak döntő jelentősége van, mint 30 százalékos rizikófaktor! Az ipari országokban intenzív kutatások középpontjában álló rák, még ma is nehezen kezelhető összetett betegség, pontos okai nem egyértelműek az orvostudomány számára. A kutatások azonban kimutatták, hogy a dohányzás mellett, az alkoholfogyasztás, táplálkozás, a környezeti szennyeződések, vírusok és a saját gének mind-mind szerepet játszhatnak kialakulásában.

Az emberi idegrendszer, a környezetszennyezés egyik legjobban kiszolgáltatott célpontja. A központi idegrendszer sejtjei ugyanis – más sejtekkel ellentétben – ha egyszer elpusztultak, nem tudnak újratermelődni! Számos szennyezés akár mindenütt (szabad környezetben, otthon vagy munkahelyünkön) károsíthatja idegrendszerünket. Az ólom és más nehézfémek mellett, ilyenek az oldószeres és a növényvédő

Gyógyszer, vagy mérge?

szerek is. Ráadásul a csecsemők és a gyermekek, valamint az öregek a legérzékenyebbek a mérgező hatásokra. Meg kell említenünk még a szervezetünk immunrendszerére gyakorolt negatív hatásokat is, melynek beláthatatlan következményeit az AIDS betegség térhódítása kapcsán mindenki ismerhet.

Elsődleges érdekünk és feladatunk tehát, a szervezetünket folyamatosan érő vegyi terhelés csökkentése. Mit tehetünk a gyakorlatban ennek érdekében? Mint mindenütt, itt is a legkézenfekvőbb megoldás a megelőzés, azaz a természetes egészséges környezetünk tőlünk telhető összes eszközzel való megőrzése! Ne váljunk magunk is a környezetkárosító anyagok kibocsátóivá!

Tartsuk be a háztartásunkban felhalmozódó szemét, és főleg veszélyes hulladékok tárolásának, begyűjtésének és megsemmisítésének szabályait. Például ne tegyünk tűzre gumit és műanyagot, ne keverjük a szemébe elemet, akkumulátort és elektronikai hulladékot, valamint gyógyszert, vegyi anyagokat (permetezőszer, műtrágya, rovarirtó, festék, hígító, olajszármazékok, stb.), illetve azokkal szennyezett tárgyakat. A szerves hulladékot komposztálva talajerő pótlásra használhatjuk. Otthonunk és magunk rendben tartásához, csak a feltétlenül szükséges tisztítószer és kozmetikum mennyiségét alkalmazzunk, ezzel saját pénztárcánkat is megkíméljük. Egyben elejét vesszük a vegyszerek gyártásához szükséges energiapocsékolásnak, és az esetleges környezetkárosító anyagok kibocsátásnak is. Nagyon fontos tényező, energiafelhasználásunk (fűtés-hűtés, világítás, háztartási és média eszközök, melegvíz és üzemanyag használat) minimalizálása is, mivel az energia előállítása és felhasználása is környezetkárosítással járhat (füstgázok, széndioxid kibocsátás, stb.). Indokolatlanul ne szedjünk gyógyszereket, alkalmazzunk inkább természetes gyógymódokat. Fogyasszunk több természetes, vegyszermentes, úgynevezett bioélelmiszert, tartózkodjunk a felesleges csomagolóanyagoktól. Óvjuk, és fogyasszuk hazánk egyik legnagyobb kincsét, az „életet adó” friss vizet, a vegyszerekkel teli „üditők” helyett.

Pető János

APRÓHIRDETÉS

ELADÓ 1.140 m²-es építési telek a központban, a Radnóti Miklós utcában. Érd.: 06-20-367-27-49

LEVEGŐT – ÉLETET

„Olyan nekem mint a levegő” – mondjuk azokra a dolgokra, amelyek teljesen természetesen számunkra. Létezésükről tudomást sem veszünk, pedig nem tudnánk élni nélküle.

Ilyen szervünk a TÜDŐ, ami egy szerény pumpa, csendben teszi a dolgát. Páros szerv: egy jobb és egy baloldali tüdőfélből áll. A jobboldalit három, a baloldalit két lebeny alkotja. Ha az egyik tüdőfelet netán el kell távolítani, a másik is elegendő az élethez. A tüdő olyan, mint egy nagy szivacs. A főhörgő elágazik mint egy nagy fa, ami a végére szőlőfürtszerűvé alakul. Ezek a léghólyagok, itt megy végbe a gázcseré (oxigén be szén-dioxid ki). Felülete kiterítve teniszpálya nagyságú lenne. **Belégzés:** Bordák felemelkednek, a tüdő kitágul, a benne lévő vákuum kb. gél liter levegőt szippant be. **Kilégzés:** A mellkas légzőizmái elernyednek, térfogata csökken és az elhasznált levegő kitéréselődik. Egy perc alatt, átlagosan 16x veszünk levegőt, ez percnként kb. 8l tiszta levegő megforgatását jelenti. (A dohányosoknál ez 8l füstös levegő.)

MINDENNAPI TÜDŐVÉDELEM MINDENKINEK! Őszintén tudom leírni gondolataimat, mert életem 63 éve alatt soha nem próbáltam ki a cigarettát.

NYOMJUK EL A CIGARETTÁT! A cigaretta a légzőszervek, az erek, az egész szervezet gyilkosa és a füst a nemdohányzók életét is veszélyezteti (passzív dohányzás). (Sokkoló élményként íletem meg találkozásomat egy rákos tüdővel. Orvos-tanhallgatók mellett, megtekinthettük a semmibe végződő, kipukkadt, rojtos tüdőszövetet, belsejében vastagon kátránnyal. Talán ezért sohasem próbáltam a dohányzást!) A füst hatásmechanizmusa: a

magas hőfokon izzó füst (benne a nikotin, ami töményen azonnal ölő mérge) a tüdőből az agyba kerül a véráram útján. Az agyi központokban állítólag örömhormont szabadít fel, ami „láncdohányossá” tiporja az akaratgyenge egyéneket. A lassan, de biztosan ölő mérgek (nikotin, arzén, ólom, cian, radioaktív plutónium, DDT, toluol) búzrudanként 4000 káros vegyületet juttatnak a tüdőbe. Ezek a tüdőben évtizedek alatt lassan lerakódva, szurokként vonják be a belső falat.

▶ Aki dohányzik, annak a bőre, haja, ruhája büdös! ▶ Besárgul a körme, keze, fog! ▶ Drága: (napi 1 dobozzal számolva 15.000 Ft-ot spórolhatunk havonta, ha leszokunk) **MA OLVASTAM.** Napi 25 cigarettát elszívó 51 éves tüdőrákosban 50000 torz gént (örökítőanyagot) mutattak ki! Dohányzással összefüggésben évig 5 millió ember hal meg világszerte, ebből évi 30000 Magyarországon.

Káros következmények: ▶ vakság ▶ agyi ér-szűkület ▶ terméketlenség ▶ spontán vetélés, koraszülés ▶ tüdőrák, évi 8000 magyar hal meg ▶ köhögés, krákogás, légcsőhurut, tüdőgyulladás

NE VÁRJUK MEG, MÍG EZEK BEKÖVETKEZNEK, NYOMJUK EL!

SEGÍT: ▶ Nikotinpótlók (rágó, tapasz, száj-spray, szopogató tableta stb.) ▶ Orvos: speciális tablettával ▶ Cigaretta-pótlók: Ezek a nikotint és a rituálét (szokásos mozdulat) is pótolják. **ELEKTRONIKUS E-CIGARETTA!** Használati és élvezeti értékük, ugyan azok mint a hagyományos cigarettáké, kinézetük, aromájuk, kis nikotintartalmuk is hasonló. De nincs kátrány, mérgek és szén-monoxid. Mikroelektronika vezérli, égésmentes, elektromos árammal feltölthető. Nem olcsó, de a koporsó sem az!

ÉS MÉG SEGÍT: AZ AKARATERŐ, AZ ELHATÁROZÁS, AZ ÉLNI AKARÁS!

Ha leteszed: ▶ Egy órán belül, csökken a vérnyomás. ▶ Egy napon belül, a szívinfarktus veszélye. ▶ Két napon belül, érzed az ízeket, illatokat. ▶ Egy héten belül, javul a teljesítmőképesség. ▶ Egy hónapon belül, javul a vérkép.

▶ Egy éven belül, felére csökken az agy és szív ereinek valamint a testben lévő összes érben lévő betegség kockázata. ▶ Öt éven belül, csökken a tüdőrák és daganatok kockázata ▶ Tíz év múlva, olyan mintha sohasem dohányoztál volna.

Gondolatban naponta fejet hajtok kedves kollégám emberi nagysága előtt, aki tudomást követően 53 év után azonnal letette a cigarettát! Azóta egészséges, tetterekész, gyógyult, él és virul! Tanítsuk gyerekeinket példaértékűen (ne úgy, hogy közben lóg a szánkban a cigaretta). Tudják, akarják visszautasítani a cigarettát. Nem beleolvadni a nagy átlagba, hanem föléjük emelkedni! Ezt csak az a fiatal tudja megtenni, aki fel van vértelve tudással, erővel, otthonról hozott jó példával, biztatóssal. Olyan tinédzsert nevelni, aki kikéri magának a füstöt, aki büszke arra, hogy Ő más, jobb, több, külön, bölcsőbb mint nikotinfüggő társai, nagy büszkeséggel tölthet el egy szülőt. Ha elsodort a dohányzás, tudd mi a végkifejlet. Szabadon dönthetsz, de vállald a következményeket. A test leszokik a nikotintól, de a rágyújtás rituáléját nem egyszerű leküzdeni.

Senki se jusson oda, hogy a „MUSZAJ” a halál szelének legyintése miatt váljék sürgetővé!

Lendvai Mártonné
306564585

KÖNYVSAROK: A VÁROSI KÖNYVTÁR AJÁNLÓJA

TRENKA CSABA GÁBOR – Egyenlítői Magyar Afrika

Tudományos fantasztikus irodalmunkból ezúttal egy olyan művet kínálunk, melynek egészen különleges keret-története van. Trenka Csaba Gábor műve a kilencvenes években jelent meg először, alternatív történelmi regény meghatározással. A hatvanas években járunk, egy olyan Magyarországon, melyet fasiszták irányítanak, ahol a sugárutat Hitlerrel neveztek el, ahol Budapest és Kabul, a két nagy város nincsenek is olyan messze egymástól, és melyben egy Lajtai Gábor nevű fiatalember keresi a megoldást saját és társai életének problémáira.

RAYMOND CHANDLER – Kedvesem, isten veled!

A történet kezdése előre vetíti, hogy jó krimivel van dolgunk. Mikor Marha Malloy – nagy darab férfi, kirívó öltözékben a Central Avenue-n – nyolc év után kiszabadul a börtönből, egyből valaha volt kedvese, Velma munkahelyét keresi fel, annak reményében, hogy ott megtalálja egykori szerelmét. A kedve remek – egy néger férfit azért kidob egy csehóból –, még egy idegent is meghív egy itálra – jóformán berángatja az italozóba, de ott kiderül, hogy öt éve csak feketék látogatják a helyet, Velmáról pedig senki nem tud semmit. Marha Malloy pedig elindul, hogy megkeresse a nőt...

ÚT A VÉGTENLEBE : Csaba testvér gondolatai Isten ajándékairól

Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes, aki a kilencvenes években Déván hívta fel magára a figyelmet azzal, hogy utca-gyerekeket fogadott be egy elhagyott kolostorban és a hatóságok felszólítása ellenére sem hagyott fel e tevékenységével. Működése során több könyvet is megjelentetett, ez a mostani mű is róla, illetve gondolatairól szól, mely riportként öltött formát. A könyvben a szentségekről beszélget Karikó Évával. Szépen megformált, igényes kötet, mely költeményekkel van kiegészítve. Azknak ajánljuk, akik a keresztény valláson keresztül szeretnének egy teljesebb életet megvalósítani.

MICHELLE KNUDSEN – Oroszán a könyvtárban

„Egy szép napon egy oroszán tért be a könyvtárba. Elsétált a kölcsönzöpult előtt, majd a könyvespolcok felé vette az irányt.” Mit keres egy macska a könyvtárban? Miért ment be? Meddig maradhat? A könyvtár igazgatónője addig semmi kivetni valót nem talál az oroszán jelenlétében, míg az nem szeg meg egyetlen szabályt sem. Például nem szaladgál, és nem hangoskodik... hacsak nincs nagyon jó oka megszegni a könyvtár szabályait... Gyermek olvasóinkat szeretnénk volna meglepni ezzel a csodálatosan illusztrált, kedves történettel.

Szeretettel várjuk régi és új olvasóinkat! Cím: Bartók Béla tér 3., Tel: (28)580-530. Nyitva: Hétfő 13-18, Kedd 9-12, 13-18, Csüt. 9-12, 13-18, Pén. 13-18, Szó. 9-12.

FOCI: TURA-BIOTECH USA HÍREI

BioTechUSA™

2010. június 5-én befejeződött a 2009/2010. évi bajnokság az NB.III. Mátra csoportjában. A felnőtt csapatnak a bajnokság végére sikerült magára találnia – az utolsó 5 fordulóban a lehetséges 15 pontból 13 pontot sikerült szerezni úgy, hogy 15 gólt rúgott a csapat és 4 gólt kapott. Ez jó arány, de aki szemtanúja volt a mérkőzéseknek, láthatta, hogy a góllövő cipők időnként az öltözőben maradtak. A helyzetek alapján sokkal több találatot kellett volna szerezniünk és ezzel több pontot.

NB. III. MÁTRA CSOPORT

hely	csapat	M	GY	D	V	LG	KG	GK	P
1.	FTC ZRT.	26	19	2	5	76	28	48	59
2.	MAGLÓDI TC	26	16	6	4	60	22	38	54
3.	PUTNOK VSE	26	15	4	7	51	37	14	49
4.	BALMAZÚJVÁROSI FC	26	13	5	8	43	35	8	44
5.	EGRI FUTBALL CLUB KFT.	26	12	5	9	42	22	20	41
6.	BALASSAGYARMATI VSE	26	12	5	9	35	26	9	41
7.	TURA-BIOTECH USA	26	12	4	10	50	34	16	40
8.	JÁSZ SPORT FC KFT.	6	11	4	11	47	47	0	37
9.	HEVESI LSC-ROGEOGLOBAL	26	10	5	11	42	48	-6	35
10.	PÜSPÖKLADÁNYI LE	26	7	8	11	31	41	-10	29
11.	GYÖNGYÖS AK	26	5	11	10	27	41	-14	26
12.	ÓZD FC	26	5	4	17	34	71	-37	19
13.	RAFC	26	5	4	17	24	68	-44	19
14.	DUNAKESZI VASUTAS	26	5	3	18	27	69	-42	18

Dumakeszi Vasutas–Tura BioTech USA: 0-3 (Gólok: Less K., Balló H., Sáth Z.)

Ózd FC–Tura BioTech USA: 0-5 (Gólok: Less K. 3, Balló H., Bogdán Sz.)

Tura BioTech USA–Balmazújváros FC: 3-1 (Gólok: Nagy Cs., Balló H., Sáth Z.)

Hevesi LSC–Tura BioTech USA: 1-1 (Gól: Less K.)

Tura BioTech USA–Gyöngyösi AK: 3-2 (Gólok: Balló H. 2, Nagy J.)

A Mátra csoportban szereplő U-16. csapatunk a 8. helyet szerezte meg 32 ponttal, az U-19. csapat 6. helyezett lett 39 ponttal.

SAKK – HÁRMAS TURAI SIKER

Sportegyesületünk, karöltve a hévízgyörki óvodával, idén is (május 21-én) megrendezte a Galga vidékén élő óvodáskorú sakkozók találkozóját. Mindamelllett, hogy a hévízgyörki, ikladi, turai óvodások megismerkedhettek egymással, összemérhették játékerőjüket is a svájci rendszerű, hatfordulós versenyen. A „versenyzőpalánták” izgalmas küzdelmét Kapitcz Tibor, egyesületünk titkára (és a nagycsapat idei legjobb pontszerzője) irányította, egyben a versenybírói feladatokat is ő látta el. A kis ovis sakkozók fordulónkénti párosítása a Swiss Master program segítségével történt, már ahogy az a nagy nemzetközi versenyeken is szokás. Az egymást követő fordulók szünetében a versenyző „hölgyek és urak” teát, üdítőt, gyümölcsöt, süteményeket fogyaszthattak a számukra berendezett szomszédos helyiségben. Szükség is volt az energia „felturbózására”, hiszen minden fordulóban összesen 24 ovis versenyző „nézett farkasszemet” egymással, s a mezőny mindegyik résztvevője a verseny végéig bírta szusszal és türelemmel. Volt miért küzdeni, hiszen a tim sportboltban készült gyönyörű serlegnek (Ovikupa) s az arany, ezüst, bronzérmeknek örülhettek legjobb ovisaink az eredményhirdetés alkalmával. Természetesen a verseny minden résztvevője választhatott magának több ajándéktárgyat is az ajándékasztalról, s mindannyian oklevelet kaptak, melyet az óvoda vezetője, „Nanni néni” nyújtott át, egyúttal gratulált a versenyzőknek. Minden résztvevő, beleértve a kísérő szülőket, óvó néniket, remekül érezte magát, minthogy mindannyian nyertesei voltunk ennek a találkozásnak. Szemtanúúi lehettünk a kis 6-7 éves gyerekek sportszerű küzdelmének, s tán hihetetlen, hogy még a legmozgékonyabb „lurkók” is – közepette a nagy izgalomnak – koncentrálnak, fegyelmezetten, okosan, intelligensen és türelmesen tudták végig ülni a hat fordulós versenyt. Élmény volt látni mindezt! Kapitcz Tünde helyszínen készült remek fotói felkerültek honlapunkra is (www.gvse.fw.hu), melynek megtekintését minden kedves olvasónknak ajánljuk, minthogy az izgalmas verseny légköre, s a díjátadás örömteli élménye így érzékelhetőbbé válhat számukra.

Zséli Matyi és Szabó Norbert

A verseny a turai ovisok óriási sikerével zárult. Zséli Matyi, a tavalyi bajnok egyszer ugyan szorult helyzetbe került, de ezt átvészelve megnyerte a játszmát, ahogyan a többi is. Hat partiból hat győzelem önmagáért beszél. Persze Matyi, elkísérve a három évvel idősebb „tesót”, Bencét, már egy éve „kóstolhatja” az iskolai versenyeket is, ahol a nála 2-3 évvel idősebb, sokkal rutinosabb versenyzők körében is általában tudja szállítani az 50%-os teljesítményt. Így aztán annyira nem lepődtünk meg, hogy idén is ő lett a regionális óvodai sakkbajnok, elnyerve a díszes serleget és aranyérmet. Ugyanakkor gratulálhatunk az ezüstérmes turai Szabó Norbertnek, aki élete első versenyén kellő tehetséggel tologatta a figurákat, s csak a bajnok tudott nyerni ellene. A harmadik „befutó” Király Nóra lett. Két vereség ugyan becsúszott, mely picit érzékenyen érintette a kis „turai amazont”, de így is elnyerte a bronzérmét, s a mezőny legjobb „hölgyversenyzője” címet. Nagy örömeinkre Lipták Márk is az élmezőnyben végzett (5. hely), de az újonc és tehetséges Újvári Lajos is a 7. helyre küzdötte magát élete első versenyén. Remélhetőleg jövőre az iskolában is látogatja majd foglalkozásainkat a turai „ötös fogat” minden tagja, s a Pest megyei ifjúsági versenyeken, csakúgy, mint a diákolimpia megyei döntőin hasonló sikereknek nézhetnek elébe.

tóthmáté

A Tura 2003 Egyesület sportnapja

Hét évvel ezelőtt, a mindennapi munkától, kissé megcsömörödvé, kerestük a lehetőséget a kikapcsolódásra, és mivel, mindannyian, imádjuk a focit, közösen elhatároztuk, hogy alakítunk egy csapatot. Felállítottunk egy erkölcsi és morális mércét, ami áll az egymás iránti kölcsönös tiszteletből, beszédstílusból és viselkedésből, hoztuk magunkkal, gyermekeinket, és így együtt igazi örömfocit alakítottunk ki. Mivel abban az időben Turán alig akadt valami közösségi rendezvény, ezért pl. május 1-én és augusztus 20-án máshová jártunk ünnepelni. Később helyi szervezéssel magunk és környezetünk szórakoztatására vendégcsapatokat hívtunk. Mivel mindannyian munkás emberek vagyunk és Magyarországon nem a munkás osztály a legjobban megfizetett réteg, így anyagi lehetőségeink korlátozottak. De feltétlenül be szeretnénk volna bizonyítani, hogy lehet a kicsiből is adni. Tagjaink a mindennapi ún. bejáró, enniavalóra szánt pénzükből kispórolva pl. edzőkapukat hegesztettek és azokat Turának és Galgahévíznek ajándékoztuk. Míg kezdetben Turán még az edzőpályán is alig tűrtek meg minket, mára már évi 2-3 alkalomra megkaphatjuk a pályát. Galgahévízen viszont örömmel fogadtak, köszönet érte Basa Antal polgármesternek. Mielőtt megkerestük az MTV-t, sok környékbeli csapattal játszottunk kiváló szellemmel és töretlen lelkesedéssel, sportszerűen. A 2008-as rendezvényünk elismerése volt hogy néhányan a békebeli kastélykerti rendezvényekkel egyenrangúan emlegették. Sikertől kizökkentünk az idősebb korosztályt is, egyedülálló módon 2009-ben rendeztünk nekik egy kispályás tornát. Harmadik éve járunk meghívottként Budapestre a Média Kupára. Ezeket a rendezvényeinket sokan támogatták, utólag is köszönet érte minden turai és egyéb szponzori segítségnek. Számunkra nagy meglepetés volt, hogy mennyi jó szándékú ember él körülöttünk, akik teljesen önzetlenül segítenek. Ekkor döbbsentünk rá, hogy magánemberként, pusztán egy csapat keretein belül, nem lehet formálni a közösségünket. Ha tenni akarunk valamit életkörülményeink javításáért, meg kell keresnünk azokat a lehetőségeket, amivel a legtöbbet adhatunk másoknak is. Mi civil emberek belülről látjuk azokat a dolgokat, ami a mindennapokat szebbé, jobbá teheti. Ezért határoztuk el, hogy létrehozunk egy civil szervezetet és tevékenyen rész kívánunk venni a közélet formálásában, kapcsolatot akarunk teremteni más civil egyesületekkel. Galgahévízi és turai polgárokként részt kívánunk venni egyéb társadalmi eseményeken, pályázni szeretnénk egy – lehetőség szerint – a telepen létesítendő

közösségi pihenőpark megalakítására és egyéb sport- és kulturális rendezvények lebonyolítására. Első lépésként függetlenül, politikai hovatartozás nélkül szeretnénk közeledni a többségi társadalomhoz. Példát mutatva gyermekeinknek, szomszédjainknak, és mindenkinek. Az asszimiláció és összefogás, most még fontosabb, mint bármikor, égetően szükség van pozitív közösségi élményre, már csak az identitás megerősítése végett is. Magyarországon talán egyedülálló a cigánytelep, az itt élő emberek büszkéek rá, és szeretnek itt élni. Mi ezekért az emberekért is szeretnénk tenni valamit, mert meggyőződésünk, hogy sok kis dolog is egy nagy egészé válik.

Van egy olyan mondás, hogy mindig az első lépés a legnehezebb. Ezt vasárnap sok ember érezhette az előző napi izomlázat miatt. 2010 május 30-ikán szombaton tartotta – már bejegyzett egyesületként – a Tura 2003 Civil Egyesület az első és szinte az egész telep ifjúságát megmozgató rendezvényét Turán. Az ezen résztvevő 5-50 éves korosztály hol futva, hol sétálva, de megtette a távot. Azt hiszem, sokuknak ez volt az első sporttal való találkozás a iskolán kívül. Kb. 100 fő lehetett a résztvevő. Sok ember még itt a telepen sem találkozik egymással, az évek során megszűntek a hagyományos találkozó helyek, az elidegenedés sajnos már mindennapi jelenség. Reméljük, sikerült egymáshoz közelebb hozni az embereket ezzel a rendezvényvel. Ez a sajátos „Challenge day”, melyet Radics István álmotott és szervezett meg, azt hiszen túlmutat a sport határain, hisz a helyi lakosok, mikor tudomásukra került az esemény, nagy lelkesedéssel a saját konyhapénzüket és idejüket nem sajnálva ajánlották fel, hogy a résztvevőknek sütnék főzzenek. Órákon keresztül hihetetlen mennyiségű palacsintát és gulyáslevest készítettek. Ezúton köszönjük önzetlen segítségüket, Isten fizesse meg nekik, szép példát mutattak az aldozatvállalásból. Azt hiszem, a civil egyesületünk bemutatkozása jól mintázza a közösségteremtésre, megtartásra, példamutatásra irányuló céljainkat. Helyi szponzoraink: Balog Rudolf, Tela Bau Kft., Bord Haus Kft., Szénási János (Nyúka), Domszlai Pékség, Tura Város Önkormányzata, Tura Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata. De azt hiszem, legnagyobb szponzoruk, és erre nagyon büszkéek vagyunk, a Telep lakossága volt. Kissé kesernyésen állapítottuk meg, hogy senki sem vett részt a város többségéből, reméljük ez csak a hiányos tájékoztatásból fakad.

Egyesületünk választott elnöke: Radics István
Tura, Határ u. 5., 06-30-752-1528

Velünk mi lesz?

A Báthori u. lakójaként, nagyon csalódottan olvastam a TH-ban, hogy sajnos a nyáron kezdődő útépitési programba a mi utcánk nem került bele. Ennek okára szerettem volna választ kapni a polgármester úrtól. Kérdésemre azt felelte, hogy az EU-s pályázat kizárja a 200 méter hosszúság alatti utcákat. Elfogadható válasznak tűnik, ha ilyen a kiírás, mit lehet tenni... Csakhogy az elkövetkező munkálatoknak köszönhetően a Báthori utcát övező, pókhálószerűen elhelyezkedő összes utca aszfaltburkolatot kap, csak az itt lakó emberek kényszerülnek majd arra, hogy megkísérelve a lehetetlent, próbáljanak eljutni egy járható útszakaszra. Ebben az utcában ugyanis már akkora gödrök keletkeztek – és egyre jobban mélyülnek –, hogy csak idő kérdése, mikor mondja fel a szolgálatot az itt közlekedő autók lengéscsillapítója. De kéreppárral, sőt gyalogosan is veszélyes már a közlekedés, egyenes útszakasz szinte már nem is létezik. Másik súlyos gond, hogy a Vörösmarty u.-ból ide folyik a víz, ami azon utca leaszfaltozásával csak fokozódni fog, hiszen ezután a szilárd útburkolat már részben sem fogja elnyelni az esővizet, szabad utat engedve neki a Báthori u. felé... Ideköltözésünk után reménykedve vártuk, mikor történik végre valami az út járhatóvá tétele érdekében. Hiszen már akkor azt hallottuk az itt lakóktól, hogy ezen a részen is megjavítják majd az utakat. Aztán tavaly júliusban a polgármester úr megerősítette a hallottakat, elmondva, hogy Tura ezen részének aszfaltozására is pályázatot nyújtottak be... Most viszont már szomorúan azt kérdezem: mi lesz velünk, hogyan fogunk majd közlekedni ezen az egyre rosszabb állapotban lévő úton? Talán, ha az önkormányzattól valaki ellátogatna errefelé és megbizonyosodna a tarthatatlan helyzetről, végre történne valami érdemleges az itt lakók komfortérzetének növelése érdekében is. Mert ha nyáron – amikor felújítják a környező utcák burkolatát – a Báthori u.-ban nem történik semmi, nem hiszem, hogy a jövőben bármikor ezen úgymond kétszáz méter alatti útszakasz javítása kedvéért ismét ide költöztetik majd a munkagépeket. Pedig a lakók nem vétkesek abban, hogy egykor ez az utca ilyen rövidre sikerült.

Pásztor Gizella

Tisztelt Olvasók!

A település jegyzője arról tájékoztatt bennünket, hogy bármilyen lakossági felvetésnek van hivatalos lehetősége. Ahhoz, hogy ebben az önkormányzat érdemben el tudjon járni, kérte, hogy hívjuk fel az olvasók figyelmét, miszerint az önkormányzati feladatellátással kapcsolatos ügyekben csak abban az esetben forduljanak szerkesztőségünkhöz, ha azzal már az önkormányzat foglalkozott. Ehhez azonban elengedhetetlen, hogy iktatott, írásos beadvány szülessen, melyhez P.G. esetében feltehetően az utcaközösség összefogása szükséges.

Tisztelettel: A Szerkesztőség

Ügyfeleinktől gyakran jogosan kapjuk a kérdést, hogy egy kifejezetten befektetésre irányuló pénzügyi konstrukció miért tartalmaz biztosítási elemeket? Ha valaki szeretné pénzét megforgatni, miért célszerű ehhez biztosítást kötnie?

Miért kellene elherdálni biztosításra a nehezen megtakarított pénzt? Valójában elherdálásra kerül a befektetés esetében a biztosítást szolgáló hányad?

A rendszerváltás után nagy számban jelentek meg az ún. unit-linked biztosítás-„szerű” konstrukciók, melyben azt garantálták a szerződőnek, hogy ha havonta befizet egy adott összeget 10-15-20 éven keresztül, akkor ő, vagy az általa megjelölt személy ez alatt az idő alatt folyamatosan biztosítva lesz, ezen kívül lejáratkor egy magas összeghez is hozzájuthat.

Alapvetően ezeknek a biztosításoknak az lenne a legfőbb célja, hogy egyesítse a biztosítás és a befektetés előnyeit. Sajnos azonban azok a termékek, amiket az emberek nagyon nagy számban kötöttek az elmúlt 20 évben, rendkívül elavultak voltak. Magyarországon könnyedén el lehetett adni, mivel nem volt más alternatíva. Az ügyfél kapott egy biztosítást, de rendkívül sok pénz ment el felesleges elemekre, a befektetési rész pedig még reálértéken sem tartotta a befizetett összegeket. Sokan csalódtak, hiszen lassan lejár (vagy már le is járt!) a futamidő és látják, hogy alig jutnak több pénzhez, mint amennyit befizettek.

A mai napig nagyon sok ügyfelünkkel találunk ilyen szerződéseket, melyek felmondása nem is egyszerű, hiszen ha valaki a futamidő lejáratára előtt vissza szeretné vásárolni, akkor csak egy részét kapja vissza. De még így is lehet, hogy ez a jobb megoldás, hiszen évekig fizetni úgy, hogy előre tudni, hogy az így összegyűjtött pénze lejáratkor nem fog annyit érni, mintha menetközben elköltötte volna, felettébb kellemetlen. Talán egyetlen előnye az adó-visszatérítés volt, ami 2010-től megszűnt.

A mai konstrukciók konkrétan azt teszik, amire hivatottak: **egyesítik a biztosítás és a befektetés előnyeit.** Valójában a tőkeépítés a cél, a biztosítási elemeket kizárólag az adó- és jogi előnyök elérhetősége miatt keverték bele.

Nézzük, hogy milyen gyakorlati előnnyel jár ez a biztosítás és mennyibe kerül az ügyfélnek?

A modern termékek esetén a biztosítási összeg egy éves 500 000 Ft-os megtakarítás esetén kb. 600-1000 Ft között van. Ez az összeg a befektetéshez képest minimális.

Ezzel párhuzamosan viszont az alábbi előnyöket biztosítja:

- ▶ kamatadó-mentességet biztosít (10 éven túl)
- ▶ a szerződés nem vonható hagyatéki eljárásba, az örökösök teljesen adó-, és illetékmentesen jutnak az öröklött vagyonhoz
- ▶ a benne szereplő összeg nem végrehajtható, nem pere-síthető

Miért célszerű a befektetést biztosítással keverni?

- ▶ a viszontbiztosítási törvény révén a banki betétnél sokkal nagyobb biztonságot jelent az ügyfél számára *Ugye Ön szerint sem sok az a pár száz forint, amiért ennyi előnyt tud élvezni?*

De mi lesz a többi pénzzel?

Itt egy gondolat erejéig kanyarodjunk vissza a régi típusú termékekhez. Mi történt azoknál a konstrukcióknál? Az ügyfél minden év végén kapott egy levelet, ahol közölték vele, hogy az adott biztosító az adott évben ennyi meg ennyi költséggel, ennyi meg ennyi hozamot ért el, és pont. Beleszólása, hogy pénzt mibe fektessék abszolút nem volt. Általában államkötvénybe került. Így esély sem volt arra, hogy egy komoly tőke felépüljön és ennek a havi csekkes fizetés sem kedvezett.

Más a helyzet azonban az **új típusú unit-linked termékek**nél. Minden termék felkínál különböző befektetési alapokat. Általában 10-15-öt. Így Ön a megtakarításra szánt tőkéjét, a tanácsadóval konzultálva, tetszőleges arányban oszthatja meg a befektetési alapok között, hozam-elvárása és kockázattűrő képessége szerint. Kezdve a konzervatívabb pénzügyi alapoktól, a kötvény alapokig, az ingatlan alapokon át, egészen a részvény-túlsúlyos befektetési alapokig. (A világ minden részéről, a gazdaság minden ágából.) Befektetéseinek arányát bármikor egyszerűen és gyorsan megváltoztathatja.

Mi az árfolyamokat nap, mint nap figyeljük az Interneten, ügyfeleinket pedig rendszeresen tájékoztatjuk befektetésük állásáról, ha szükséges javaslatot teszünk az alapok közötti váltásra is. Vagyis a teljes futamidő alatt **menedzseljük** szerződését, hogy a kívánt időre valóban felépüljön a kívánt tőke. A cégünk közreműködése által kapott **BÓNUSZ** már csak hab a tortán. Pl. létezik olyan szerződés, amely esetében az Ön 1.000.000 Ft-os éves díjához azonnal 50.000 Ft-ot tesz a biztosító.

Összefoglalva: az unit-linked megoldás világszerte a legkedveltebb befektetési forma, mert egy jól felépített és menedzselte portfólió hozamban verhetetlen és jelenleg nincs alternatívája.

Most már csak azt kell eldönteni: Hajlandó-e fontosnak tartani a jövőbiztonságát és ezért cselekedni vagy a vakszerencsére bíz mindent?

Cselekedjen még ma, mert az idő visszafordíthatatlan! **Ha most lép, akkor esélye lesz rá, hogy befizetéséből visszanyerjen 20.000 Ft-ot. (Augusztus végéig minden 3. szerződő nyer!)**

**BIZALOM ÉS HITELESSÉG
PÉNZÜGYEKBE IS!**

TÓTH M. IMRE
Telefon: 06-30-737-55-34

Coop Coop Coop Coop Coop

SZENZÁCIÓS AKCIÓK!!!

2010. 06. 17-től 2010. 06. 27-ig

AKCIÓ

AKCIÓ

Finomliszt COOP 1kg 69,-Ft
Napraforgó étolaj Familla 1l 299,-Ft
UHT tej 1,5% 1l (Euromilk v. Madeta) 129,-Ft

Izeltő az akcióból:

Gyermelyi tészta 4toj. makaróni, orsó 500g	269,-Ft	Domestos citrus fresh fertőt. 750ml	399,-Ft
Snickers szelet 51g	109,-Ft	JAR mosogató lemon 1 l	349,-Ft
Knorr Rafinéria Bolognai spag. alap 59g	199,-Ft	Persil color komp. Mosópor 2 kg	1199,-Ft
Maggi húsgombócleves csígatésztával 62g	199,-Ft	Persil sensitive mosógél 1,5 l	1199,-Ft
Univer mustár 160g	199,-Ft	Silan öblítő sens. Fehér 3x1 l	1199,-Ft
Arany Ászok sör dob. 0,5 l	159,-Ft	Tom Kristály mpor color komp. 2kg	899,-Ft
Frisch Fassl sör dob. 0,5 l	109,-Ft	Nivea Milk testápoló 250ml	799,-Ft
Dreher classic sör f.üv. 0,5 l	169,-Ft+ü	Right Guard tusfürdő cool impact 400ml	489,-Ft
Kristályvíz szénsavas, mentes 1,5 l PET	89,-Ft	COOP félzs.tehéntúró 250g	199,-Ft
Olympos mandarinital 1,5 l	199,-Ft	Gici Gard.grillsajt magyaros 150g	349,-Ft
Zwack Vilmos szeszeseit.+ pohár 0,5 l	2299,-Ft	Mackó sajt 6 cikkelyes 200g	269,-Ft
Karaván vák. őrölt kávé 250g	419,-Ft	Magyar tejföl 20% 150g	69,-Ft
Nesquik kakaópor 800g	699,-Ft	Pick grillkolbász mustár-borsos vf.160g	339,-Ft

2010.06.18-tól 2010.06.20-ig

SZUPER HÉTVÉGE

Kristálycukor 1kg 169,-Ft   **Hajdúsági trappista sajt 999,-Ft /kg**
Baba lanolinos tusfürdő 3x400 ml triopack 999,-Ft

**Akcióink mellett számos nyereményjátékkal is várjuk
Kedves Vásárlóinkat a COOP-ban!**

(Nyereményjátékainkról bővebben a COOP újságokban olvashatnak)

A feltüntetett árak bruttó árak és a készlet erejéig érvényesek!

Az esetleges nyomdai hibákért felelősséget nem vállalunk.

ZENEISKOLAI BEIRATKOZÁS a 2010 / 2011-es tanévre

Az alábbi tanszakokra:

- ◊ SZINTETIZÁTOR – ZONGORA
- ◊ KLASSZIKUS GITÁR
- ◊ DOB – ÜTŐ
- ◊ FURULYA-ELŐKÉPZŐ

INFORMÁCIÓ: 06-70/3765-223
WEB: WWW.VSZL-MIKROFON.HU

FELHÍVÁS

A FIDESZ turai szervezete **pénzgyűjtési akciót szervez** a Tura Arany J. utca 47. alatt **összedőlt ingatlan helyreállításának megsegítésére**. A teljes bontásra ítélt épület újjáépítéséhez kérjük a lakosság támogatását. Adományait a helyi élelmiszer-üzletekben és gyógyszerárakban lévő gyűjtőkben helyezhetik el. Felajánlásait köszönjük: FIDESZ turai szervezete

FIGYELEM!

A **könyvtár** nagyleltár miatt **június 28-tól zárva** tart.
Nyitás: augusztus 30-án!
Olvasóinknak kellemes pihenést kívánunk!

TURA ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET

06-70-335-5105 turaonkentes@freemail.hu
www.tura-ote.atw.hu

Tura Biztonságáért 2002 Polgárőr Egyesület

06-20-264-4722, 06-20-264-4705

Számlaszámunk: **65900107-13024136** (Tural Takarékszövetkezet)
Köszönjük, hogy támogatja működésünket!

HIRDESSZEN A TURAI HÍRLAPBAN!

A hirdetés díj kifizetése történhet átutalással, csekken vagy személyesen Tura Város Polgármesteri Hivatala pénztárában (hétfőtől-csütörtökig: 9-12 és 13-15 óráig, pénteken 9-12 óráig).

1/1 oldal	34 500 Ft
1/2 oldal	17 250 Ft
1/4 oldal	8 625 Ft
1/6 oldal	6 000 Ft
1/8 oldal	4 800 Ft
apróhirdetés	60 Ft/szó

A számlázáshoz szükséges, a hirdetésfelvétel által rögzítendő adatok:
▶ hirdetés igényelt mérete, ▶ hirdetés igényelt lapszáma, ▶ számla vevőjének neve, címe és adószáma, ▶ fizetés módjának kiválasztása, ▶ számla postázási címe.

HIRDETÉSFELVÉTELI LEHETŐSÉGEK:

- **TURA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZ**
E-mail: kultura@vnet.hu Telefon: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603
- **VÁROSI KÖNYVTÁR TURA**
E-mail: turakonyvtar@citromail.hu Telefon: 06-28/580-530
- **ÉLIÁS ZOLTÁN**, E-mail: eliaszoltan@t-online.hu Telefon: 06-30/407-8786

TÖRD A FEJED!

1	2	3	4	5	6	7	8
	A					A	
9					10		
11		12	13			14	
15			16		17		
18						19	
20		21		22			
23	24				25		26
27	28		29		30	31	
32			33	34			
35							

175 éve, 1835. június 26-án született HERMAN OTTO természettudós, néprajzkutató.

VÍZSZINTES 1. A magyar ... könyve (1887). **9.** Jordánia egyetlen kikötővárosa. **10.** Szaglószerv. **11.** Két hónap is így kezdődik (!) **12.** Van ilyen iskola, de egér is. **14.** Szénmonoxid. **15.** Az ogam is ilyen rovásírás. **16.** Bizony v. mégse. **18.** Újságíró – kissé gúnyosan. **19.** Réz vegyjele. **20.** Ez a 24 óra **21.** Angolul: sajtóm, újságom. **23.** Sivatang lakható „szigete”. **25.** Talál. **27.** Ilyen „tudománya” is volt. **30.** Menni kezd (!) **32.** Alumínium „becézve”. **33.** Iram. **35.** A magyar nép (függ. 7.) és ... (1902).

FÜGGŐLEGES 1. A tengerész és a kaptány is ez. **2.** Általa alapított, ma is megjelenő madártani folyóirat. **3.** Női név. **4.** 1949-től 1984 az egyedüli biztosító rövidítése. **5.** Világos szín. **6.** Állatkert. **7.** A magyar nép... és (vízsz. 35). **8.** Királyi szék. **13.** Kedvelt akvárium hal (pl. szívárványos, delta). **17.** Vegyjel része (!) **19.** Falli v. padlókerámia. **20.** Mély tompa zúgás. **21.** Lázban van. **22.** Nagyon egyszerű információ megosztás (RSS). **24.** A C-dúr hangsor 6. hangja. **26.** Oroszlánnév. **28.** A késnek, pengének, borotvának van. **29.** Zagyván élt (!) **30.** Páros szemem (!) **34.** Azonos betűk.

BEKÜLDENDŐ: A V.1., V.27., V.35. és az F.2., F.7. SOROK MEGFEJTÉSE!

A megfejtéseket postai úton a szerkesztőség címére vagy személyesen a művelődési házba várjuk július 30-ig. Májusi rejtvényünk helyes megfejtése: V. 3. Kömlőd, F. 1. Édes ez a gyötrelem
A szerencsés nyertes: **Konczné Varga Erzsébet** (Vácszentlászlói út 64.) Gratulálunk! Nyereménye 2.500 Ft értékű COOP ajándékutalvány, melyet személyesen vehet át az értesítést követően a művelődési házban.

Lapzárta: július 30. Következő megjelenés: augusztus 9.

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVI LAP

Felelős kiadó: Tura Város Önkormányzata Bartók Béla Művelődési Ház

Levélcím: Bartók Béla Művelődési Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.

Telefon: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603

Felelős szerkesztő: Seres Tünde

Szerkesztőségi tagok: Köles Tamás, Kuti József, Pálinkás Ildikó, Pető János, Szénási József, Takács Pál

Tördelés: ROSENAL Kft., Szabados Tamás

E-mail: turaihirlap@tura.hu vagy kultura@vnet.hu

Nytsz: B/BHF/567/P/91

Készült 3 000 példányban a ROSENAL Kft. nyomdaüzemében Valkón
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Nyomatott változat ISSN 2061-4063

Online változat ISSN 2061-4071

www.tura.hu